

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicni beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insera ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, prilije. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

... In versko edinstvo

Naši klerikalci so bili dolga leta v intimnem zavezništvu s Stepanom Radićem in lani osorej so prišli celo z njegovo pomočjo v vlado ter so si znali pridobiti kar štiri velevažne ministrske portfelje. Naj je njihov zaveznik Stepan Radić delal še tako drzne politične skoke, v klerikalcih je vedno imel najbolje vnete zagovornike. Celo takrat, ko je Radić romal k boljševikom v Moskvo in stopil tam v tretjo komunistično internacionalo, so bili klerikalci tisti, ki so neke zagovarjali ta presenetljiv njegov korak, marveč so še celo sami skušali z veselimi pisanjem v svojih listih o komunističnem pokretu se čim bolj približati komunistom.

Ze takrat, ko je še cvetelo med klerikalci in radićevci najdebelejšje prijateljstvo, in ko so bili dr. Komševići ljudje po zaslugi svojih radićevskih zaveznikov na vrhuncu svoje politične moči in slave, smo opozarjali na vihravost, nezanesljivost in nedoslednost Radićeve politike. Z vseh strani smo ugotovili, da se pri Radiću ekstremni vsikar stikajo in da pri njem ni nič nenavadnega, ako jutri proglasi za črno to, o čemer je včeraj zatiral, da je belo. Takrat, ko je prišla pod Radićevu patronanco na krmilo Davidovičeva vlada, smo zapisali, da bi se ne bilo čuditi, ako bi Radić preko noči postal iz divjega republikanca oduševljen monarhist, iz zagriženega separatista najfanatičnejši zagovornik in borec za državno in narodno edinstvo. Klerikalci so se nam takrat rogali, peli dalje Radiću slavo in vihteli pred njim kadilnico. Kreple so se čutili v sedlu in se že pripravljali, da pokličejo v življenje — z najvišjim dovoljenjem rimske gospode seveda — avtonomijo Slovenije.

In prav v tem odločilnem trenutku jih je pustil na cedilu Stepan Radić. Posledica je bila, da so telednili iz sedla, kakor so dolgi in široki, in da so šli raketom živžgat tudi njihovi načrti o slovenski, to se pravi klerikalni avtonomiji.

Delali so neznansko kiseli obraz, vendar pa so se tudi še nadalje obelali na Radićev suknič, nadejaje se, da jih še v drugi posadi v mehke ministrske fotelje. Tako je nastal blok »Narodnega sporazuma in seljaške demokracije«.

Med tem pa je sedel Radić v zaporu. Nekaj politični prijatelji in zavezniki niso ničesar storili, da bi ga rešili iz ječe. Tako je Stepan Radić prišel do zaključka: »Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal.« Pa je snel svojo rdečo boljševiško kapico, obrnil svoj plašč in se jel pogajati na svojo pest z radikali. Pogajanja so imela uspeh. Sklenil je na temelju svoje popolne kapitulacije sporazum z radikali in sprejel monarhijo in vidovdansko ustavo, priznal narodno in državno edinstvo, sploh vse, kar je še včeraj preklinjal.

Prvi sad te nove Radićeve politike in taktike je danes imenovana vlada RR, kot drugi plod ji gotovo že v nekaj dneh sledi Radićeva osvoboditev iz ječe.

To napoveduje članek v beogradski »Politiki«, naslovljen »Geneza sporazuma«, v katerem moli Stepan Radić svoj novi politični kredo. V tem svojem članku se Radić zaklinja, da je postal iskren monarhist in da je bil sploh vsikdar monarhističnega mišljenja, republikanca pa je doslej markiral, ker je mogel samo z republikanstvom uničiti spomin na Habsburžane ter prenehati širjenje komunizma. Ta utemeljitev sicer šepa na obeh nogah in verjame ji samo tisti, ki ji pač hoče verjeti. Sicer pa nas ta stvar kaj malo zanima: po slovenski deklaraciji zvestobe in lojalnosti Pavla Radića meseca marca v parlamentu je bilo s tako javno izpovedjo Stepana Radića itak računati. Kako sedaj Stepan Radić utemeljuje svojo pot v Kanoso, je torej za nas povsem postranska stvar. Nas zanima v tej njegovi konfesijski stališče, ki ga zdaj zavzema napram klerikalizmu in rimski katoliški cerkvi. In to stališče je nadvse zanimivo. Radić izjavlja: »Klerikalizem pomenja za narod in državo veliko nevarnost. Zato sem vedno razmišljal o tem, da-li bi bilo mogoče ustanoviti hrvatsko narodno, od Rima popolnoma neodvisno cerkev. Ta cerkev bi se naj polagoma ujediniła s srbsko pravoslavno cerkvijo. Kot prva etapa na tej poti naj služi že obstoječa starokatoliška hrvatska cerkev. Narodno ujedinenje bo popolno šele, ako mu sledi tudi — versko ujedinenje!...«

Tezo o državnem in narodnem ujedinenju, ki je geslo vseh jugoslovenskih nacionalistov, torej izpodbija Radić sedaj z novim geslom o — **verskem ujedinenju**. Da pri tem mož ne misli na ka-

Delovni program HSS v vladi

Pavle Radić o nadaljni usodi vo ditelja Hrvatov Stepana Radića. — Radićevci zahtevajo korekturo predloženih zakonov.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Današnji jutranji »Vreme« objavlja daljši razgovor svojega sotruidnika s predsednikom hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba Pavlom Radićem o programu vlade RR. — Posl. Pavle Radić je na nekatera sotruidnikova vprašanja odgovarjal smehljaje in na druga rezervirano.

Sotruidnik »Vreme« je stavil vprašanje: »Kaj bo z zaprtim vodstvom HSS?«

Pavle Radić je odgovoril: »Bilo je naravno, da sedim jaz kot predsednikov namestnik s svojimi tovariši v radikalno-radićevski vladi, dočim se nahaja vodstvo HSS s predsednikom g. Stepanom Radićem še vedno v zaporu. Ni nobene stvarne podlage, da tako stanje še dalje traja. Nasprotno je politični interes, je uspeh sporazuma samega, da bodo vsi oni, posebno predsednik kot zastopnik Hrvatov, ki je kakor je znano najbolj aktivno sodeloval pri ustvaritvi sporazuma, izpušeni na svobodo. V najkrajšem času je pričakovati v tem oziru spremembe.

Vprašanje: »Koliko je resnice na vseh, da se najde način, da pridejo Stepan Radić in tovariši do svojih mandatov?«

Pavle Radić: »Teško odgovorim na to. V ostalem je to odvisno od g. Stepana Radića. Kmalu bo dana prilika, da o tem vprašate njega osebno.

Vprašanje: »Prideji v Beograd?«

Pavle Radić: »Za sedaj še ne odgovor-

jam na to. Toda pred svojim prihodom v Beograd krene g. Radić na važnejšo pot.« (Na Bled!)

Posl. Pavle Radić je nato kratko očrtal delovni program HSS v vladi RR. Delovni program sloni v prvi vrsti:

V iskreni izmenjavi misli v vseh vprašanjih brez vsake strankarske in osebne tendence edino v interesu ureditve splošnih prilik v državi in v vseh panogah. Ta ureditev se nanaša predvsem na odstranitev storjenih napak v administraciji in v drugih panogah državne politike, s ciljem, da se dvigne potrebna avtoriteta državnih oblasti, da se pridobi spoštovanje obstoječih zakonov in da državni uslužbenici uporabljajo določila zakona nepristransko in nadstrankarsko. V kratkem se naj vzpostavi popoln pravni red v državi. Vlada ukrene najpotrebnejše odredbe že tekom tega zasedanja, ostalo na jesen. *Nameravamo predložene nujne in važne zakonske načrte, ki smo jih v načelu sprejeli, popraviti tako, da bodo odgovarjali stališču sedenja vlade in politični situaciji.* Na jesen predloži vlada nove važne zakonske načrte. *Znova se revidira invalidski zakon ki je v ostalem že izgotovljen.* Izgotove se načrti zakonov: 1. o občinskih samoupravah, 2. o agrarni reformi, 3. o ureditvi uradniškega vprašanja, 4. o davčni reformi. Za snovanih bo tudi še več drugih zakonov v svrhu izenačenja zakonov.

Abolicija procesa proti Stepanu Radiću

Stepan Radić in tovariši bodo danes izpušeni? — Radić takoj odpotuje na Bled h kralju. — Brzjavka Stepanu Radiću.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Današnje »Vreme« naglašja, da bodo Stepan Radić in tovariši še danes izpušeni iz preiskovalnega zapora odnosno iz internata. Izpušeni bodo iz internata člani vodstva HSS: dr. Vladimir Maček, Josip Predavec, dr. J. Krnjević, ing. Košutić in dr. Košutić.

Proces proti Stepanu Radiću in tovarišem bo po zahtevu »Vreme« Ni. Vel. kralj Aleksander aboliciral. Takoj, ko pride Stepan Radić iz zaporov, odide kot predsednik HSS na Bled, kamor danes zvečer odpotuje kralj Aleksander. Na Bledu za prosil Stepan Radić kralja za avdicijo.

Po nekaj dneh Radić odpotuje z Bleda v Beograd. »Vreme« danes vztraja pri svoji trditvi, ki je bila objavljena v večerniku tega lista.

Pavel Radić je brzjavil Stepanu Radiću v Zagreb: »Kot voditelju in predsedniku stranke Ti pošiljam povodno izglasane Ti zaupnice na seji kluba dne 14. julija t. m. naše pozdrave udanosti in sporočam, da je

naš klub na koncu soglasno sprejel sklenjeni akt sporazuma (?) z burnim vzklikom: »Živel naš predsednik!«. Za HSS Pavle.

Radić in tovariši na svobodi

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Ob 13.) Pravosodni minister minister Marko Gjurić je takoj po zaprsegi nove vlade predložil Nj. Vel. kralju v podpis ukaz, s katerim se abolicira proces proti Stepanu Radiću in tovarišem. Takoj po podpisu kraljevega ukaza je bila v Zagreb oddana merodajnim oblastem naredba, na podlagi katere se imajo takoj izpustiti iz zaporov, odnosno iz internata: Stepan Radić, dr. Vladimir Maček, Josip Predavec, dr. Juraj Krnjević, inženjer Avgust Košutić in Stefan Košutić. Po poročilu iz Zagreba so bili omenjeni v tem trenutku obveščeni o aboliciji procesa.

Kritičen položaj v Maroku

Ab-del Krim odklonil francosko o mirovno ponudbo. — Maršal Petaín odpotoval v Maroko. — Težke francoske izgube.

— Pariz, 18. julija. Francoska javnost je radi dogodkov v Maroku vznemirjena. »Le Journal« namiguje, da je Francija ponudila po svojem oficijelnem emisarju Ab-del Krimu mir. Ab-del Krim je kratko odgovoril, da ne privoljuje v mirovno pogajanja, tudi ne v premirje. Z ozirom na to se Francija pripravlja na veliko ofenzivo.

— Pariz, 18. julija. Na sklep vlade je odpotoval v Maroko maršal Petaín. Z vojnim aeroplanom je odplul maršal Petaín proti Barceloni, kamor je prispel včeraj ob 7. zjutraj. Njegova naloga je, razporediti in pregrupirati francoske vojsne sile na marokanskem bojišču, kamor so bila poslana močna francoska ojačenja. V Marseille je prispel vrhovni poveljnik general Noulin, ki vkrca za Casablanca. Pred odhodom se je Noulin zelo dolgo posvetoval z ministrom predsednikom Painlevéjem in zunanjim ministrom Briandom.

12 ameriških letalcev je ponudilo svoja letala za službo francoski vojski v Maroku. Francija je to ponudbo sprejela.

— Pariz, 18. julija. (Izv.) Položaj v Maroku je za francosko vojsko kritičen. Po ljutih bojih okoli Feza so Kabilu zaplenili 200 francoskih topov in ujeli 2500 mož.

toliško cerkev, je jasno. Napoveduje potemtakem ne samo borbo za državno in narodno edinstvo, marveč tudi versko ujedinenje in sicer na protikatoliškem temelju!

Napoveduje torej nekaj kulturni boj... Za nas ni stvar nesimpatična, toda kaj poretu k temu njegovi včerajšnji zavezniki klerikalci? Da, če Radić to geslo v istini prevede v dejanje, bomo mi prvi, ki mu bomo ploskali, dasi nismo njegovi politični prijatelji.

Francoski so pozicije okoli Taze umaknili. Včeraj je bil objavljen uradni seznam francoskih izgub v Maroku. Seznam zaznamuje izgube do 30. junija. Do tega dne je bilo: 707 mrtvih in 2775 ranjenih, 666 mož pogrešajo. Z ozirom na to, da je prišel Ab-del Krim šele v juliju z najostrejšo ofenzivo, je računati, da so se izgube Francije popotele.

Nacionalistični tisk zahteva, da začne francosko vodstvo najhujšo ofenzivo proti Kabilom in da opusti vse ozirom humanosti z ozirom na divje bojevanje rifovcev.

Španski direktorji je odklonil predlog Francije za skupno vojno akcijo, zasnovano v velikem slogu, proti Ab-del Krimu.

Madrid, 16. julija s. Tu se potrjujejo vesti, da so rifski Kabilu zavzeli Bal el Casa, strateško točko pred Tazo s čemer je ogrožena pot v Fez. Ab-del Krim je baje izpustil francoskim delegatom, da ne namerava vstopiti v nobena pogajanja za premirje.

Pariz, 16. julija s. Več ameriških letalskih oficirjev, ki so se udeležili svetovne vojne na Francoskem, so se ponudili francoskemu vojnemu ministru kot prostovoljci za maroksko bojišče. Njihova ponudba je bila sprejeta.

Geslo: »Narodno, državno in versko edinstvo« s katerim stopa iz Savla v Pavla spreobrnjeni Stepan Radić sedaj v javnost, je vsekakor samo na sebi smpatično in tudi v državnem ter narodnem oziru ne brez pomena. Toda če ga oznanja Radić... Bojimo se, močno se bojimo, da ostane pri Radiću to geslo oportunistička fraza, kakor je bila zanj preje — po zahtevu Radića samega — le demagoška fraza in flinta tudi republikansem in komunistem!

Zaprisega vlade RR

Vojni minister ostane Dušan Trifunović.

— Beograd, 18. julija. (Izv. ob 13.) Takoj po 9. dopoldne se je zbrala pred dvorom velikanska množica ljudi, ki je mirno opazovala prihod ministrov nove vlade. Prvi je prispel ob 9.30 dopoldne na dvor general Dušan Trifunović, ki ostane še nadalje vojni minister.

Za vojnega ministrom so po vrsti prihajali ministri vlade, tako dr. Ninčić, dr. Gjurčić in drugi radikalni ministri. Njii so se pripeljali v avtomobilih radićevci s Pavlom Radićem na čelu. Prisega ministrov je bila izvršena po predpisanim ceremonijelu. Radićevske ministre je zaprsegel katoliški župnik Vekoslav Wagner, ostale radikalne pa dvorni prota. Prisega nove vlade je bila končana ob 10.20 popoldne.

Množica je brez vsakega vzklikanja in brez vsakih ovacij opazovala odhod članov vlade RR z dvora. Z dvora so odhajali po sledečem vrstnem redu: Nikola Uzunović, Marko Gjurić in Milan Simonović, Miša Trifunović, dr. Krajač, Anta Radojević, Velja Vukičević, Boža Maksimović in dr. Ninčić, skupno dalje finančni minister dr. Milan Stojadinović in Pavle Radić, skupno Slavko Miletić in dr. Superina. Zunanji minister je kralju po prisegi kratko poročal tudi o zunanji situaciji.

Z dvora so se vsi ministri odpeljali k ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću v Topčider ter mu čestitali. Želeč mu, naj se zdrav vrne s svojega odnora v inozemstvu, Nikola Pašić odpotuje jutri v Karlovo var.

Za danes ob 17. popoldne je sklicana prva seja nove vlade. Na tej seji se sklene, da se skliče narodna skupščina za ponedeljek ob 10. dopoldne. Narodna skupščina ima sprejeti samo proračunske dvanaestine in odobriti deklaracijo vlade.

Kakor je Vaš dopisnik obveščen, se v kratkem objavi sklenjeni sporazum. Objavi se naibže v narodni skupščini na primeren svečan način.

Odločen odgovor Čehov Vatikanu

V Prazi izstopilo 6000, v Plznu 1400 oseb iz katoliške cerkve.

— Praga, 18. julija. (Izv.) Češkoslovaška narodno-socialistična stranka, zlasti njene mladinske organizacije, je organizirala odločno borbo proti Vatikanu. Narodni socialisti ne zahtevajo samo, da republika dobi zadoščenje od strani Vatikana radi nediplomatičnega postopanja nuncija Marmaggia, marveč vztrajajo pri svoji načelni zahtevi, da država odnosno vlada izvede končno ločitev cerkve od države. Tudi ostale stranke niso v vatikanskem problemu ravnodušne. Po vsej Češkoslovaški so za jutri v nedeljo napovedani množični protestni shodi, nad 500. »Češke Slovo«, organ dr. Beneša, objavlja prvo statističko gibanje »proč od Rima«. Pri praškem magistratu je do danes že prijavilo nad 6000 oseb svoj izstop iz rimokatoliške cerkve. Živahno protodrimsko gibanje je tudi po ostalih čeških mestih, tako v Plzni, kjer je izstopilo 1388 oseb.

IDRIJSKI KLERIKALCI PROTI SKUPNEMU NASTOPU PRI VOLITVAH

Idrija, 17. julija. a. V kratkem se bodo tukaj vršile občinske volitve. S strani edijaveč se je storilo vse, da bi slovenski volci pri teh volitvah nastopili enotno. Temu so se uprli klerikalci, izmed katerih je le nanjši del za sodelovanje z edinajši, večji del pa nasproten in zahteva, da klerikalci nastopijo samostojno. Tako bodo pri teh volitvah Slovenci nastopili ločeno. Kakor znano, imajo v Idriji večino komunisti in se lahko zgodi, da bodo volitve razveljavljene, če zmagaajo komunisti. Vlada na vsak način ne bo pustila, da bi občina prešla v komunistične roke.

Spor z Bolgarsko poravnani

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Ker je Bolgarska priznala, da je bil jugoslovenski državljani Redžep Redžepović ubit v sofijskih zaporih in je obenem izrazila svojo pripravljenost, plačati rodbini ubitega primerno odškodnino, je zunanje ministrstvo sklenilo predlagati ministrskemu svetu, da se razveljavi odredba notranjega ministra glede prepovedi potniškega vizuma bolgarskim državljanom. Naša vlada si je pridržala pravico, da sama določi višino odškodnine.

MEIN KAVA

mešanice
za poznavalce

109 L

ALARMANTNE GRŠKE VESTI

— Beograd, 17. julija. (Izv.) »Politika« javlja iz Soluna: Večerni listi javljajo iz Beograda, da zahtevajo jugoslovenski vojaški krogi od svoje vlade prekinjenje pogajanj z Grško in takojšnjo vojaško zasedbo Soluna. Ta vest je izzvala veliki prebivalstvom veliko vznemirjenje. Solunska javnost zahteva, da mora grška vlada ukreniti primerne odredbe za obrambo Soluna in obenem apelirati na velesile, da preprečijo te nakane Jugoslavije. Naravno je, da so te vesti brez vsake podlage in tendenciozne izmišljene, ker jugoslovenska zunanja politika dosledno izvaja na Balkanu politiko miru in pomirjenja.

Posledica nove carinske tarife

— Zagreb, 18. julija. (Izv.) Uprava električne cestne železnice je renovirala in modernizirala progo električne cestne železnice na Ilici. V ta namen je naročila najmodernejše tračnice na Holandskem, ki so bile pripeljane te dni na Reko in od tam na Sušak. Prvotna carinska postavka za te tračnice je bila minimalna ter bi imela uprava plačati na carini približno 30.000 Din. Ker pa so prispеле tračnice na Reko ravno v nedeljo, ko je stopila nova carinska tarifa v veljavo, znaša carina z dodatki nad 700.000 dinarjev. Električna uprava je izjavila, da ne more plačati tako visoke carine ter je obenem ustavila dela na Ilici. Intervencija pri generalni direkciji in finančnem ministru v Beogradu je bila doslej brezuspešna. Svoječasno so izposlovali ravno samostojni demokrate, katerim Zagreb ni naklonjen, pri merne olajšave, sedaj je javnost zelo razvedna, kako se zavzamejo radićevski ministri za Zagreb.

Vlom v vatikansko zakladnico

— Rim, 17. julija. Pri krojaču Stelli, ki je organiziral vlom v zakladnico cerkve sv. Petra v Vatikanu, so našli v suknjič vse briliante. Bilo je 12 dragocenih briliantov. Doslej so našli že skoraj vse dragocenosti in dragulje, manjka samo še zelo dragoceni rubin s prstana sv. Petra. (Ali je bil sv. Peter kot ribič tako bogat? — Op. ured.)

3000 UTOPLJENCEV.

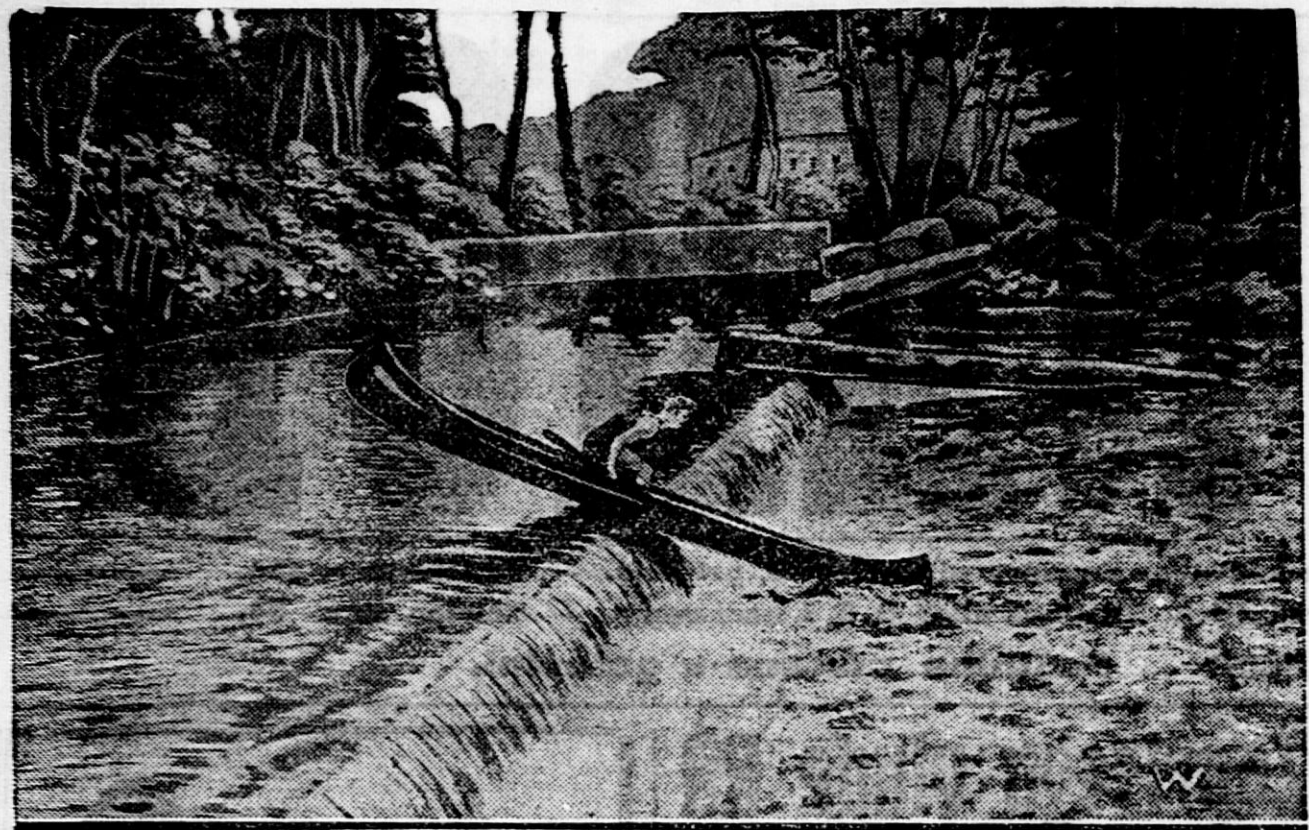
— London, 17. julija. »Times« poroča iz Tokija, da se je vtopilo tekom katastrofalne poplave na Koreji 3000 ljudi.

NOGOMETNE TEKME V ZAGREBU

— Zagreb, 18. julija. Jutri v nedeljo proslavi eden najagilnejših ter poleg tega najstarejših zagrebških klubov Ilirija 15letnico svojega obstoja. Povodom tega priredi Ilirija veliko proslavo, katere se udeležijo skoraj vsi zagrebški klubi, vrše se pokalne tekme, pri katerih sodelujejo najmočnejši zagrebški klubi, izvenški Gradjanskega, ki igra na Reki proti Gloriji. Zanimiva je statistika uspehov in neuspehov zagrebške Ilirije. V 15 letih svojega obstoja je odigrala 160 tekem, od teh jih je 68 dobila, 71 izgubila, 21 tekem je ostalo neodločenih. Razmerje golov znaša 299 : 366. — Dne 25. in 26. julija igrajo v Zagrebu dunajski Amateurji proti Concordiji, 8. in 9. avgusta igra v Zagrebu praška Slavija.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notrali: Curik 11.09, Pariz 2.70, London 277.75, Milan 211.50, Newyork 57.—, Praga 169.75, Dunaj 0.0804. — Curik, 18. julija. Predborza: Beograd 9.03, Pariz 24.25, London 25.04, Newyork 515, Milan 19.05, Praga 15.25. — Trst, 18. julija. Predborza: Beograd 47.50, Pariz 127, London 131.30, Newyork 26.95, Praga 80, Curik 523.

NEVAREN SPORT. Vožnja s takozvanim V Bayonu (Severna Amerika) imajo zani predno ga sprejme, preplavati na Kanadijci. Na sliki vidimo takega ka

i Kanadijci je priljubljeni ameriški sport. miv klub, ki prisiči vsakega novega člana u vodopad. — Če se prekucne, ga odklonijo. ndidafa za sprejem v ta klub.

Vsak narod ima svoje težave

Ko slišimo, da francoska in italijanska valuta pada, angleški funt pa skake, mislimo, da je na Angleškem vse v redu in da ta država nima drugih skrbi, nego da neprestano kopiči svoje bogastvo in blagostanje. Toda Anglija ima kljub bogastvu tudi svoje križe in težave, ki ji delajo skrbi za bodočnost. Nobeno zasedanje angleškega parlamenta ne mine brez debate o brezposelnosti. Ko je prišla na krmilo Macdonaldova delavska vlada, so si mislili, da bo napela vse sile, da vsaj deloma odstrani in ublaži posledice brezposelnosti ali da spravi to socialno zlo v normalno stanje. Normalna je brezposelnost v Angliji takrat, ko število brezposelnih ne presega 500.000. Macdonaldova vlada si je res zelo prizadevala, da zaceli to globoko rano na angleškem narodno-gospodarskem organizmu. On in njegovi tovarši so najbolj kritizirali svoje predhodnike in vsa javnost je mislila, da bo delavska vlada olajšala bedno stanje delavskih mas tem bolj, ker je Macdonaldova stranka z liberalci odklonila protekcijske ukrepe konservativne stranke in hotela s tem definitivno odstraniti brezposelnost. Toda Macdonaldova socialistična stranka, ki je bila na krmilu 8 mesecev, ni pomagala delavstvu niti ni nastopila s konkretnimi predlogi, kako bi se dala brezposelnost najlažje pobijati. Priznala je sicer rusko sovjetsko vlado misleč, da dobi s tem bogatega odjemalca za angleške industrijske izdelke, toda tudi to sredstvo se ni obneslo. Sovjetski delegati so vodili v Londonu boljševiško propagando, ki je naletela na odpor buržoazije in delavstva samega. Njihov pravi namen je bil pogajati se o gospodarskih stikih med obema državama, ne pa hujšati delavstvo, ki že itak težko služi svoj kruh. Z druge strani se je pokazalo, da je Rusija tako izčrpana, da ne more izvažati v Anglijo surovin niti uvažati angleških industrijskih izdelkov. Brezposelnost v Angliji se pod Macdonaldovo vlado ni zmanjšala, ampak celo povečala. Število brezposelnih je doseglo 1.200.000, kar pomeni za angleške razmere resno nevarnost.

Potem so izlili na delavsko stranko svojo jezo liberalci in konservativci. Parlament je bil razpuščen in angleški narod se je izjavil v pretežni večini za konservativno stranko, ki je prevzela vodstvo države z obljubo, da izleži to nevarno bolezen in reši Anglijo socialnega zla, ki ogroža ne le državo samo, nego tudi ves svet. Toda tudi konservativna stranka odnosi Baldwinova vlada doslej še ni mogla storiti ničesar, kar bi jo odlikovalo od prejšnje delavske vlade. Predložila je sicer parlamentu več načrtov za pobijanje brezposelnosti, toda vse je ostalo le na papirju.

Brezposelnost na Angleškem je v prvi vrsti posledica težnje vseh drugih narodov za svojo nacionalno industrijo. V kolonijah, kjer bi se najlažje plasirali angleški industrijski izdelki, se je začel širiti duh neodvisnosti ne le v političnem, nego tudi v gospodarskem pogledu. Kolonije nočejo biti več samo poljedelske dežele, temveč ustanavljajo svojo industrijo in obdelujejo same svoje surovine, ki so jih doslej uvažale v Anglijo. V Indiji pa, kjer prebivalstvo sploh nima nič skupnega z angleško raso, je nezadovoljstvo z angleško nadlavo tako veliko, da se je batil resnih izgrediv ali celo prevrata in popolne osamosvojitve. Nemiri in krvavi izgrediv na Kitajskem so tudi ovira, ki teži angleško industrijo in ji ne da, da bi se razmahnila tako, kakor zahtevajo nacionalne prilike v domovini. In čim bolj se širi med vzhodnimi narodi prosveta, tem več je njihova želja, da se končno iznebe vseh inozemcev.

Nekaj časa so se Angleži tolažili s svojo tehnično premočjo in so zagovarjali svobodno trgovino. Toda drugi narodi so začeli ustanavljati svojo nacionalno industrijo in tako je pokret za svobodno trgovino kmalu izgubil svoj svetovni pomen ter se omejil samo na Anglijo. V tem pogledu lahko rečemo, da je razdeljen angleški narod v dva skoraj enaka dela. Eni zahtevajo, naj vlada uvede takozvani protekcijski sistem kot sredstvo, s katerim bi si ohranila kolonialna tržišča, drugi so pa mnenja, da bi se s to omejitvijo še bolj poostila borba in povečala brezposelnost. 1.200.000 brezposelnih, to je nevaren pojav celo za tako bogato in urejeno državo kot je Anglija. Navzlic visoki kulturni stopnji angleškega delavstva dolgotrajna brezposelnost ne more ostati brez posledic. Nezadovoljstvo teh žrtev zastopa v gospodarskem življenju je od dne do dne večje in kdo more jamčiti, da ne izbruhne v Angliji krvava socialna revolucija, če se razmere v doglednem času temeli ne preokrenejo. Boljševiška propaganda napenja vse sile, da izrazi slabe strani sedanjega gospodarskega položaja v Angliji. Zato je razumljivo, da so spregovorili o boljševiški nevarnosti celo trezni Angleži in da je začela Baldwinova vlada snovati anglo-japonsko-ameriški blok proti sovjetski Rusiji, ki sili zadnje čase s svojo revolucionarno propagando zlasti med Kitajci.

PROT ODEBELOSTI deluje s kolosalnim uspehom samo **VILFANOV CAJ** — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah — Proizvajal: Kem. pharm. laboratorij **Mr. D. VILFAN**, ZAGREB, ILICA 204 116 L

Novi Tarzan!
V. del Tarzana je ravnokar izšel. — Naroča se v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marjini trg. 2395

Nove takse za vidiranje potnih listov

Konzularni oddelek zunanega ministrstva se je obrnil v januarju na vse akreditirane zastopnike tujih držav s predlogom, da bi se takse za potne vizume izenačile. Po tem predlogu bi veljale nastopne takse:

Za 6 mesečni vizum (odhod in povratek) s pravico do neomejenega števila potovanj 10 zlatih francoskih frankov. Za 3 mesečni vizum (odhod in povratek) s pravico do enega potovanja 5 zlatih francoskih frankov. Za tranzitni vizum brez pravice do bivanja v dotični državi 1 zlat francoski frank. Za odhod in povratek tudi ne da bi se potnik zadržal, 2 zlata francoska franka. Tečaj zlatega franka je določen na 13 papirnatih dinarjev.

Ta predlog so doslej v celoti sprejele Avstrija, Češkoslovaška, Francija in Anglija. Zato stopi novo taksiiranje za vizume omenjenih držav v veljavo 1. avgusta. Našega predloga ni sprejela Portugalska, Rumunija in Belgija. Te tri države so stavile svoje posebne predloge: S Poljsko, Japonsko, Holandsko, Perzijo in Nemčijo to vprašanje še ni rešeno. Ker pogajanja še niso končana. Od ostalih držav pričakuje naše zunanje ministrstvo odgovor.

S Švedsko je sklenjena posebna pogodba glede takse za potne vizume. Taksa se bo plačevala v švedskih kronah po tečaju. Za švedski vizum so določene te-le takse:

Za 6 mesecev 7 in pol švedskih kron in sicer za neomejeno število potovanj. Za tri mesece 3,75 švedskih kron s pravico do neomejenega števila potovanj (doslej je veljal potni list s to takso samo za odhod in povratek). Za navadni tranzitni vizum 0,75, za tranzitni vizum t. in nazaj 1,50 švedske krone. Tudi te takse stopijo v veljavo s 1. avgustom. Vse omenjene takse se plačujejo pod pogojem reciprocitete. Za države, ki niso sprejele odnosa odgovorile na naš predlog, ostanejo v veljavi stare takse.

Konec Nemčije

Baron Hugo Reischach, ki je bil dvorni maršal cesarjev Viljema I., Friderika III. in Viljema II., je izdal spominsko knjigo pod naslovom »Unter drei Kaisern«. Izšla je v Berlinu. Pripoveduje razne zanimive in nezanimive stvari, vsekakor pa podaja marsikako doslej še neznano sliko življenja na dvoru Hohenzollernov. Nas zanima politični del, ki se tiče konca Nemčije.

Reischach pripoveduje, da mu je vest o odstupu Bismarcka sporečil princ Ebert Bismark, rekoč, da to pomeni razpadanje države. Reischach je odvrnil: Potem je bilo delo vsakega očeta samo utopija. Ne, je odvrnil princ Ebert, marveč tako šibko slovesje, kakor je nemški imperij, ne more prenesti izgube svojega stvoritelja. Javnost nima ideje o posledicah tega čina in morda tudi ne cesar sam. To je impolzična gesta mladega vladarja, kateri bodo sledile gotovo še druge. Država ne bo vzdržala več nego 20 let, ne več, dokler ostanejo v veljavi pogodbe, ki jih je sklenil moj oče...

Glede sklepa o boju podmornikov do skrajnosti pripoveduje Reischach nastopno: Dne 9. januarja 1917. sem v gradu Plessu potkal na vrata pl. Valentinja, šefa cesarjeve privatne pisarne. Začel sem neznan glas in ko sem vstopil, sem našel kanclerja Bethmanna, sedečega na zofi in vsega obupanega. Vprašal sem: Ali smo izgubili kako bitko? Ne, je odgovoril Bethmann — toda... finis Germaniae. Izvršil se je baš kronski svet, v katerem sem govoril celo uro proti vojni s podmorniki do skrajnosti, ker sem prepričan, da se konča z intervencijo Amerike v vojni in tega novega sovražnika mi ne bomo mogli prenesti. Tehnika je v vojni tako napredovala, da se gotovo dobe obrambna sredstva proti našim podmornikom. Ko sem končal, se je dvignil admiral Holtzendorff kvišku in zavpil: »Jamen s svojo častniško besedo, da niti en Američan ne stopi na trdna tla... Dostavil sem Bethmannu: Ker ste takega prepričanja...

nja, kakor jaz, bi bila vaša dolžnost, da se osvobodite vsake odgovornosti in podaste demisijo. Bethmann je rekel: Ne morem oditi, ne da bi napravil v deželi največjo neslogo, ko se Nemčija pripravlja, da igra svojo poslednjo karto. Od tega trenutka dalje nisem več mislil na zmago.

Ko je izbruhnila revolucija, je bil Reischach bolan. Piše: Zal mi je, da nisem bil one dni v bližini cesarja. Gotovo je bila težka odločitev. Ako bi me bil vprašal, kaj treba storiti, bi mu bil svetoval, naj gre v prvo vrsto na fronto — cesar pa je rajše šel na Holandsko.

Politične vesti

— Izjava hrvatskih zajedničarjev. Včerašnji »Hrvat« priobčuje na uvodnem mestu izjavo poslancev Hrvatske zajednice, ki so bili na seji hrvatskega seljaškega kluba, na kateri se je razpravljalo o sporazumu z radikali. Iz kluba izključeni. V izjavi dokazujejo, da so bili v parlament izvoljeni na programu Hrvatske zajednice in ne na programu Radičeve stranke, da jih torej ne veže nobena dolžnost, da bi morali svoje mandate odložiti. Koncem svoje izjave povdarjajo: »Nuina je potreba, da pride do bratskega sporazuma v vseh državnih vprašanjih. Toda tak sporazum se ne sme zamenjati z aranžmanom med dvema kluboma, kateri aranžma teži samo za tem, da se vzdrži vidovdanska ustava in ž njo ustvarjeno stanje.« Izjavo so podpisali dr. Bazala, dr. Lorković, dr. Polić, dr. Trumbić in dr. Zanič. Kakor je iz tega razvidno, bo proti vladi RR v opoziciji samo pet hrvatskih poslancev, bivših članov hrvatskega seljaškega kluba.

— Levite bere dr. Korošcu včerašnja »Samouprava«. Pravi med drugim: »Ce govorim dr. Korošec o reakcionarstvu, on, predstavitelj klerikalizma, ki ni bil nikjer in nikdar nosilec napredka in svobodne misli, postaja stvar bolj zabavna in šaljiva, kakor pa resna. Ako pa ta prečastiti pop očita radikalni stranki nasilništvo in korupcijo, je to brezobraznost.« Po tem uvodu karakterizira Koroščevo dvoličnost tako-le: »Korošec najprej napada samostalne demokrate, nato pa jih jemlje v svojo zaščito od naše nelojalnosti, napada HSS, Hrvatsko seljaško stranko, kar pa ga ne moti, da bi še dalje ne koketiral z njo. Napada radikale, a se pritožuje, da se obračuje nova vlada brez Slovencev, to je brez njega. Toda v enem se vara g. Korošec, misleč, da bo mogel tudi v bodoče igrati svojo mefistofelsko vlogo spletkarenja, istočasno pa prezentirati svoj oter, dokler še ni prekasno. Prepričan smo, da bo onih 40 % Slovencev, ki je glasovalo proti slovenskim klerikalcem, baš sedaj spregledalo in skupno nastopilo proti jezuitizmu in v interesu državnega in narodnega edinstva. Dve tretjini tega poga smo že srečno napravili in v zelo kratkem času pridemo do skupnega nastopa. To vse prav dobro čuti tudi g. Korošec, zato intrigira na vse strani. Toda tak smodnik nič več ne pali, prečastiti g. Korošec! — Iz »Samoupravinih« besed je razvidno, da se klerikalci že ponujajo. Radi bi zlezli v vlado, toda nihče jih več ne mara. Tigrov več ni, so samo še ponižni klerikalni backi, ki bi sami sebe radi prodali. Toda za mršavo blago ni nikjer več kupca!

— Razkol v Hrvatski zajednici? Hrvatska zajednica ima jutri 10. t. m. svoj zbor v Zagrebu, ki ga je sklical njen predsednik dr. Lorković. V političnih krogih zatrjujejo, da pride na tem zboru do razkola med zajedničarji. S stališča, ki so ga zavzeli v parlamentu dr. Lorković in tovarši v parlamentu napram radikalno-radičevskemu sporazumu, sta skrajno nezadovoljna predvsem bivši minister Ivica Kovačević in bivši poslanec Ivo Peršić. Ta dva nameravata na zboru ostro nastopiti proti dr. Lorkovićevi negativni politiki in zahtevati, da dr. Lorković izjavi konsekvence ali pa se prilagodi trezni politiki. Jutrišnji zbor pač pokaže, kaj je na vesti resnice.

— Radikali nič prav ne zaupajo svojim novim zaveznikom radičevcem. Boje se, da bi jih radičevci ne prevarili in jim nekega lepega dne ne pokazali — fige. Svojo bojazen radikali odkrito priznavajo. Tako piše »Samouprava« v članku »Naše zaupanje dobesedno.« Ali ako se radikalna stranka prevari v svojih pričakovanjih in ako se izvršeni politični preokret pri HSS — pro-

tivno vsakemu zdravemu razumu pokaže kot plod trenutne potrebe vodstva te stranke, — kaj potem? Ako taka nesreča zadene naš narod, potem naj se Bog usmili! Otravno delovanje, dalje brezumnne notranje borbe bi morale roditi najbolj otrovne sadove tako narodu, kakor državi. Bodočnost, strašna in meglena, bi našemu narodu zadala nove, velike in težke izkušnje... Vidi se, da tudi v radikalnih vrstah prevladuje o sporazumu z radičevci velik pesimizem, ki mu daje duška tudi službeno glasilo radikalne stranke »Samouprava«. In ako se ta pesimizem uresniči, kaj potem? Potem bodo pač zopet dobri samostojni demokraci! Toda ali se bodo dali znova speljati na led? Ni verjetno!

— Nesramno natolcevanje nacionalne srednješolske mladine. »Slovenec« je te dni trdil, da so bili nacionalni srednješolski podkupljeni, ko so šli pred dobrim mesecem v boj proti nedolžnim dijakom komunistom. Podkupil jih je baše sam prosvetni minister. V stvari sami ne moremo drugega reči, ko to-le: Komunisti in klerikalni separatizem med srednješolci se je počel razvijati pri nas v mesečnih centrilnih oblastnih teženj v času Korošec-Davidovičeve vlade. Ta pokret med mladino je imel jasen političen pečat. Nedolžnih žrtev ni bilo. Kdor o tem dvomi, naj se gre prepričati na prosvetni oddelek v Ljubljani, kjer hranijo ka 30 kg zaplenjenih, v naši državi prepovedanih diskov, korespondence komunističnih rokopisov itd., kar je bilo zaplenjeno po dijaških stanovanjih. »Slovenec«, bi bilo ljubo, ako pustimo črve, ki glodajo na državnem telesu, v lepem miru, da mopagajo »rušiti«. Naloga, moralna dolžnost in princip lastne samobrambe ter obrambe lastnega idejnega in socialnega življenja pa obstoji v tem, da se protidržavni črvi kot nevarna kuga z vsemi sredstvi zatira. Tako pravilno pojmuje nacionalna mladina svoje zadačo in pri tem ostane. Kdor te države noče, naj gre. Nikdar pa nacionalisti ne bodo dovolili podirati vogal zgradbe, pod koto streho ne biva samo rušitelj, marveč še milijoni drugih ljudi, ki hočejo pod to skupno streho mirno živeti. — Pobijanje komunizma in separatizma ni v zvezi z nikako politično stranko, gotovo pa je dolžnost šolskih uradov, da državni nevarno gibanje z vso silo zatirajo, kar se je tudi zgodilo. Sicer pa vsi dobro vemo, da nesramen list ne more drugače kot nesramno pisati.

Sodišče

— Usodni kup peska. Alojzij Cerar je navozil pred svojo hišo v Lukovici kup peska in sicer tako, da je segal po hodniku cestice. Zidarski polir Anton Jerin je v temi, ker kup ni bil razsvetljen, padel čezenj ter si zlomil levo roko. Cerar je bil radi te ne previdnosti obsojen pri okrajnem sodišču na 100 Din globe, a je prijavil vzklic. Vzklicni mu je znižal globo na 50 Din.

— Petelin se je žrtvoval za celo rodbino. Pravzaprav je kmetijska rodbina K. v ljubljanski okolici porabila domačega petelina za preizkuševalca sumljivih živil. Zgodba s tragičnim izidom je bila sledeča: Kmetica K. je pripeljala k nekemu ljubljanskemu peku mleko ter pri tem polzvedovala za ceneno moko. Ker je bila takrat cena dobrih belih moki 7,50 Din, ji je pek ponudil tako moko, ki se natepe iz praznih vreč, za polovico ceno, t. j. po 3,75 Din. Pek trdi, da ji je povedal, kakšne vrste je ta moka, ki jo navadno porabljajo za perutnino in svinjne. Kmetica pa trdi, da ji je zatrijeval prodajalec, da bo moka za navadni kmetijski kruh še predobro in prebela, zato ji naj pri-meša še črne moko. Kmetica ga v tem oziru ni ubogala, temveč je spekla samo iz kupljene moke kruh, toda kruh je bil črn, testo se je vlekle in zopno smrdelo. Kruh so vrgli kakošim, ki ga pa menda tudi niso marale. Le požrešni petelin se ni znal premagovati, a je svojo požrešnost plačal z življenjem. Kmetična preiskava je dognala, da so bile v moki razne smrdljive rudninске primesi, pesek, zemlja in vsa nesnaga. Ki se od zunaj vreč oprime. Prvo sodišče je peka obsodilo na 5 dni zapore. Pri vzklicni razpravi je obtoženi kljub vsem jasnim dokazom trdil, da taka moka ni škodljiva človeškemu zdravju. Ker je tudi njegov zagovornik skušal dokazati obtoženčev nedolžnost, je državni pravdnik nevoljno vzkliknil: Potemtakem je petelina kap zadela!

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1. Telefon št. 980 UNDERWOOD

Zorko:

Dolgočasil se je, pa...

Dasi živimo v dobi, ki skrbi za to, da zastran skrbi in gonje za vsakdanjim kruhom ne pridemo zlepa v zadrego in da naš slovar izraza »dolgočas« sploh ne pozna, so vendar med nami še ljudje, ki jim je dobra usoda nasula v obliki vrednostnih papirjev in hranilnih knjižic toliko življenjskih potrebščin, da nimajo drugega dela, nego skrb za to, kako bi se zabavali. In ker skrbe za to »delo« namesto njih gledališča, koncerti, bari, kino, pisatelji s svojimi knjigami in novinarji z novinami, nimajo taki ljudje pravzaprav drugega posla, nego da se dolgočasijo.

Gospod Kornel Ružička je spadal med take ljudi, ki jim je zapustila roditeljska marljivost in varčnost tak solidni kupček denarja, da je od mladih nog strigel samo kupone. V njegovo korist pa bodi povedano, da je skušal postati koristen član človeške družbe in je študiral v ta namen pravo. Ko se je pa hotel posvetiti uradniškemu poklicu, so mu dejali celo njegovi najboljši prijatelji: »Kaj... vi, lastnik treh hiš in tak bogataš, pa bi se ne sramovali odjedati še tisto skorjico bednim in siromašnim

ljudem, ki čakajo na kako službico kot na božje usmiljenje?»

Tako ga je postalo sram, ni se več potegoval za službo, zadovoljil se je s skromnim položajem zasebnika: pečal se je samo s tem, da je gojil pod okni svojega stanovanja fuksije, pelargonije in kaktuse, v akvarijih pa ribice in v kletkah kanarčke. Poleg tega se je za spremembo včasih skregal z gospodinjo, ki jo je podedoval od roditeljev, klatil se je po gledališčih, barih in kabaretihi, slednjič se je pa začel dolgočasiti.

Pa ga je nekdo vprašal, čemu se tedaj ne oženi. Zena zna navadno tako imenitno zabavati moža, da mu niti na misel ne pride, da bi se dolgočasil. A baš to je bila Ahilova peta gospoda Kornela Ružičke, ki se je bil že močno približal starejšim fantom. Kadarkoli so mu prijatelji prigovarjali, naj vsaj v tem pogledu ne bo tak trot človeške družbe, se je popraskal za ušesom rekoč: »Ja... ta ali ona bi me že vzela, to vem, to me ne skrbi, toda ne vzame me iz ljubezni, nego zaradi denarja in tega se bojim!« In ni si dal dopovedati, da so na svetu tudi take ženske, ki bi ga znale vzeti iz ljubezni in ne radi denarja, samo če bi se sam malo pobrigal in zganil. Le škoda, da je bil Kornel

Ružička v takih rečeh poleg svoje fantovske nerodnosti še stramežljiv dedec, ki ga je spravila prisotnost dame vedno v nepopisno zadrego in zato se jih je rajši izogibal.

Zato je bila res prava senzacija, ko se je razširila v krogu njegovih znancev vest, da se je čudak vendarle oženil in da je zelo srečen. Mamicice iz sosednih hiš, zlasti pa tiste, ki so imele za možitve zrele hčerke, so takoj planile na noge in hitelo poizvedovale, kako ga je ujela in kakšna ptica je to. In kmalu so v slaščičarni, kjer je bilo zbirališče vseh klepetulj, vedeli, da je bila lepa nevesta in še lepša vdova.

»Te so najslabše!« je mrmrala neka matrona, »te znajo ravnati z možikimi. Pri dekletu si siromak nekako ohrani svojo nedolžnost, toda vdova, ta vam pa že ve, zakaj ujame takega možkega! To vam je pravičnost na svetlu! Pa pravijo: Le sedi, dekle, v kotu! Naša Fani furt sedi in sedi... in kakšna gospodinja bi mu bila to!«

Ni govore, da bi ne bilo v nji resnice — pravi pregovor. In tako je bilo tudi z našim gospodom Kornelom.

Nesmrtno se je siromak dolgočasil od spomladaj v nekem morskem kopališču. Z obale je hodil v svoj hotel, iz hotela pa zopet nazaj na obalo. In to

je šlo dan na dan, brez spremembe, dokler ni nekega dne...

Da... nekega dne je prišla v njegov hotel, kjer so bile oddane že vse sobe, dama, lepa dama, stara takole za spoznanje nad trideset let, in hotelier je poiskal gospoda Ružičko s skromno prošnjo: Da-li bi ne imel nič proti, če bi oddal sosedno, edino še ne oddano sobo, ki so jo delile od Ružičkine sobe samo vrata, oni dami, baje Ružičkini rojakinji, k vratom bi pa prislonil omaro, da se ne bo slišalo in da dragih gostov ne bo nič motilo.

»Zastran mene lahko!« je odgovoril gospod Ružička. »Mene to ne moti — če je zadovoljna ona.«

Neznana dama je z navdušenjem izjavila, da se strinja tudi ona s tem načrtom.

Prislonili so torej k vratom omaro in vsem je bilo ustreženo.

Pri skupnem obedu je bil gospod hotelier tako galanten, da je posadil ono damo, ki je bila rojakinja, poleg gospoda Ružičke, da bi sirota ne bila čisto sama. Tudi tu je bilo torej sosodstvo zelo blizu.

Čez nekaj dni sta se povsem strinjala v tem, da se oba strašno dolgočasila. Še čez nekaj dni sta spoznala, da se dva, ki sta skupaj, ne dolgočasila

tako kakor če trpi vsak zase.

»Sama se dolgočasiš, toda v vaši družbi ne!« je priznala gospa Irena. Isto je moral priznati nji in sebi tudi gospod Ružička.

V interesu preganjanja tega dolgega časa sta hodila ves dan skupaj, ko je bil pa tudi dan prekratek, se je obrnil gospod Ružička nekoč k svoji znanki, rekoč:

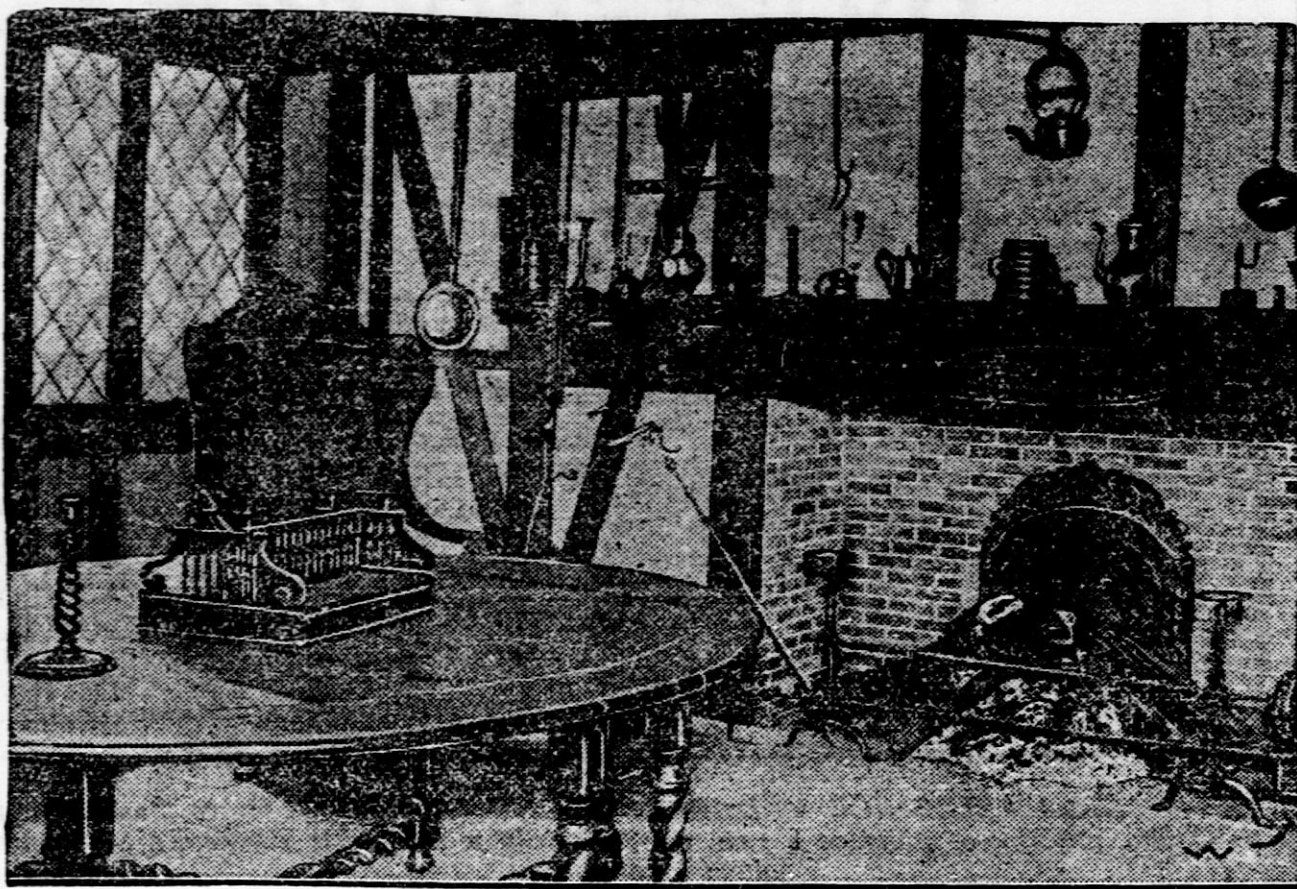
»Škoda, da deli najine sobe ta glupa omara! Jaz ponoči dolgo ne morem zaspati, pa bi rad z vami še pokramljaj, ker slišim, da tudi vi ne spite...«

Nakar je gospa zelo nagajivo zardela in komaj slišno odgovorila:

»To bi se pa res ne spodobilo, naročiti v hotelu komu, naj odstrani to omaro; zlobni jeziki bi se spodlikali... kaj pa če bi jo sami pomaknili malo v stran...«

Nakar je gospa Irena vsako noč smuknila mimo odmaknjene omare, ki je zjutraj zopet potovala na svoje mesto... in tako se je to ponavljalo, dokler... no, dokler gospod Ružička ni spoznal, da je to premikanje omare bedasto in da bo te bedarije takoj konec, če poroči gospo Ireno.

In tako se je torej »iz dolgega časa« oženil.

DICKENSOV MUZEJ V LONDONU. V Doughty Streetu 48, kjer je stanoval več let Dickens, so napravili te dni muzej, ki ga je svečano otvoril sem lord Birkenhead. Slika kaže kamin v kofu Dickensove hiše.

Občeslovensko obrtno društvo

(Občni zbor)

Celje, 17. julija.

V četrtek dne 16. t. m. je imelo Občeslovensko obrtno društvo v Celju svoj redni občni zbor v celjskem Narodnem domu. Udeležba ni bila zadovoljiva.

Predsedoval je načelnik društva g. Iv. Rebek, ki je obtovoril občnega zbora sporoči društvu tudi pozdrave Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, katero je zastopal. Delovno poročilo je podal g. Založnik. Poročilo se ne omejuje samo na društveno poslovanje v polletju po zadnjem občnem zboru, marveč kritično obravnava nekatere važnejše dogodke zadnjega časa, v kolikor posegajo v obrtniško življenje, kakor stanovanjski zakon, likvidacijski oddelki ministrstva trgovine in industrije in v zvezi s tem premeščenju obrtnozadružnega nadzorništva in Urada za pospeševanje obrta iz Celja, uvedbo davka na ročno delo, podeljevanje kreditov Narodne banke, ter zaključuje s pozivom vsemu celjskemu in bližnjemu obrtništvu, da se tesno oklene svojih stanovanjskih organizacij, posebno tudi svoje najboljše gospodarske organizacije, Trgovsko obrtno kreditne zadruge v Celju. G. Perc je podal poročilo o stanju društvene blaginje. To poročilo je izpopolnil g. Založnik s podrobnim računskim pregledom za dobo od 21. decembra do 30. junija 1925 in z izkazom društvenega imetja. Iz tega poročila je razvidno, da so samo društvene gotovinske naložbe v omenjenem času narasle za več kakor 14.000 Din. Društvo iz lastnih sredstev naročuje »Obrtni vestnik« za vse svoje člane, katerih je 81. Na predlog g. Lečnika, ki je blagajniško poslovanje revidiral skupno z g. Kastnakom, se je soglasno odobrila razbremenitev starega načelstva.

Volitve so se po posebnem sklepu izvršile tako, da je občni zbor posebej volil predsednika, določil ostalih članov gospodarskega sveta in računskih preglednikov pa poveril posebnemu 3-članskemu odseku. G. Rebek je na splošno presenečenje podal izjavo, da nove izvolitve v društvo, v kate-

rem deluje že od leta 1894., z ozirom na svoja leta in na drugostransko preobremenjenost ne bi mogel več sprejeti. V lepih besedah je g. Založnik utemeljeval prošnjo, da g. Rebek svojo izjavo prekliče, ker bi njegov odstop pomenil za društvo krizo. Med živahnim odobravanjem in prisrčno manifestacijo za svojega priljubljenega voditelja je občni zbor z navdušenjem pritrdil predlagatelju, nakar je g. Rebek vidno ginjen izjavil, da se začasno še ukloni splošni želji.

Ostalo načelstvo se je deloma izpremenilo in so bili po predlogu pooblaščenega odseka soglasno izvoljeni v odbor: g. Bizjak Ivan, Dobrav Miha, Dolžan Franjo, Golčar Jernej, Hohnjec Miloš, Kolšek Martin, Kukovec Vinko, Lečnik Anton, Nerad Franjo, Pelikan Josip, Perc Karol, Rutar Albert, Tomažič Josip, Vrenko Miha, v nadzorstvo pa g. Gologranc Konrad in Strelec Ivan.

Po izvršenih volitvah je g. Rebek predaval o naši gospodarski politiki z ozirom na obrtništvo. Predavanje je izvenelo v zahtevo, da se naloženi velekapital, ki se je radi nastali razmer na valutnem trgu in brez lastnikovega sodelovanja v vrednosti pomnožil, v isti meri pritegne k olajšanju socialne bede, kakor se je pritegnila hišna posest. To zanimivo predavanje, ki je izkazovalo živahno debato, bo g. Rebek na prošnjo zborovalcev dal v javno diskuzijo.

Med slučajnostmi so se slišali še razni umestni nasveti glede bodočega delovanja društva, posebno tudi glede društvenega lokala in novega tajnika. Iz poteka celega zborovanja je bilo razvidno, da vlada med članstvom odločna volja pridržati dosedanje smernice društva in z živahnim delom še dvigniti materialno stanje ter moralno in blagostanje društva, za kar dajejo čile moči v novem gospodarskem svetu dovoljno jamstvo.

Prosveta

Vragova sonata

Giuseppe Tartini je sloveč italijanski virtuozi na violini iz začetka XVIII. stoletja. Rodil se je v Primorju. Njegova sonata »Il Trillo del Diavolo« se je ohranila v koncertni dvorani do današnjega dne. Nastanek te vragove sonate je bil zavrt v tajmstvenem tonu. Sedaj je izšla v nemški založbi v Berlinu knjiga »Meister der Violine«, v kateri pripoveduje Maks Grünberg zgodovino te sonate po podatkih Tartinovega učenca Lalande. Mojster mu je pripovedoval, da se mu je v neki noči l. 1713 sanjalo, da je svojo dušo zapisal vragu. Gospodar pekla je radi tega izpolnjeval vse želje svojega novega pripadnika že naprej in mu tudi ni ugovarjal, ko ga je Tartini naprosil, da naj mu poda komad svoje umetnosti v igri na violino. V največje začudenje mu je vrag v sanjah zaigral sonato tako čudovito lepo, da bi najdržnejša fantazija človeka ne mogla izumiti nič slibnejše. Tudi v tehničen oziru je bilo predavanje tako popolno, da je bil Tartini kar očaran. V razburjenosti se je zbudil. Pod vtisom glasov, ki jih je slišal v sanjah, je skočil iz postelje, pograbil violino in poskušal ohraniti vsaj nekaj od te čudovite Vragove sonate. Tartini je izjavil Lalandu, da je bilo vse zaman, kajti kar je takrat komponiral, je sicer najboljšo njegovo delo in to glasbo imenuje »Vragovo sonato«, toda razlika med njo in ono, ki ga je takozval v sanjah, je tako velika, da bi bil svoj instrument uničil in se odpovedoval glasbi, ako bi mu bilo mogoče zagotoviti si za vedno užitek, ki mu je bil podeljen v sanjah.

Program kongresa za etičko kulturo. Kongres za promicanje etičke kulture, što ga je sazvalo uredništvo »Uzajateljca« uz saradnju vidjenih građana, održaće se u Sarajevu 9., 10. i 11. avgusta. To je prvi kongres u našoj državi sa ciljem, da raspravi poratne teške kulturne i moralne prilike i započne u cijeloj državi rad na njihovu ozdravljenju. Sazivački odbor kongresa izdao je posebnim plakatima poziv na narod za sudjelovanje na kongresu. Učesnici kongresa dobice besplatno konakšiste,

— Ljubljanski Zvon — prinaša v junjski in julijski številki tole vsebino: Dr. Karol Hinterlechner: Vprašanje univerz v Jugoslaviji. — Juš Kozak: Šentpeter. — Karlo Kocjančič: Dve ptički. — Dr. Ivan Prijatelj: Dostojevič. — Anton Novčan: Celjska kronika. — Karlo Kocjančič: Iz zbirke »Večna plamenica«. — Jernej Jereb: Suženj demona. — R. Maister: Slovenske gorice. — Angelo Cerkenik: V vrtincu. — Gustav Strniša: Gledanje. — Književna poročila. — Kronika.

Petrov dan

Na Cetinju, 12. julija.

Narodno-cerkveni praznik Črne gore! Od vseh strani prihaja ljudstvo — v slikovitih narodnih nošah, da se klanja manom velikega črnogorskega vladike Petra Njegoša. Zastopane so i sosedne države po svojih poslancih in konzulih. Tam z otokov Jadranskega morja so došle majke na obisk svojih sinov — sinovi k svojim roditeljem. Prvo sokolsko mesto na pobočju črnogorskega gorovja. Kakor plahe golobice na strehi samevajo sive kočice na gorskih grebenih. A tu v mestu svet elektrika, drče avtomobili in narod se vali v pisanih gručah h katedrali sv. Petra.

Povorka: Akademski društva — sokolski narodaš, mornarica, vojaška godba in dolga vrsta naroda. V cerkvi so svečani obredi; narod časti svojega svetnika! A on — spi tam nad cerkvijo Črnogorac — v kamenem grobu — buditelj in voditelj naroda! Končani so boji s Turkom — kleti sovrag Slovanov je uničen — a tu ob grobu Njegoševom živni narod v svobodni zlati! Nad grobom krožijo aeroplani, v solnčnem jutru odmeva vojaška godba — narod pleše Kolo, Črnogorac vriska in poje. Tam zadaj za mestom so športne tekme, vsepovsod vrvenje in življenje. Večen Ti spomin, Peter Njegoš!

Sprehodi po Črni gori

Po strmih serpentinah preko Lovčena, globoko pod nami Kotorska luka s svojimi labirintskimi zalivi, — tam na zahodu od prto Jadranskega morja, sivočrno skalovje gora — tu v mali dolinici, podobni afriški oazi, gorsko gnezdo Njegoš — sokolski dom knezov Njegošev. Proti jugu pogled na Skadrsko jezero, obrobjeno v daljavi s sinjimi vrhovi alpskih gor in dol v prostorni ravnini Cetinje, prestolnica Črne gore.

Potniki sedimo v velikem avtu. Črnogorci v slikovitih narodnih nošah, dijaki, gosposidne, matere z velikimi torbami, napolnjenimi z najboljšimi jedili, in dva orožnika z nabiti puškami. Vsakdo hoče k oknu, ne vem zakaj. Pozneje sem videla, zakaj; začel je povešati glavo blede dijak, sklonil je je prav na kolena — potem pa mu je orožnik pomagal do okna. Vsakdo ne prenese te vožnje, kdor je slabega želodca, ne sme jesti pred vožnjo...

Stoinstokrat so se vozili Črnogorci po tej skalni poti; a vedno jim je nova, vedno polna pestrih slik. Vrhovi Lovčena so odti v sive oblake, tuintam švigne blisk in čudovito odmeva grom po tem skalovju. Trda je tu pot — trdo to skalovje in globokotilni grom kot živa beseda v teh večnostnih gorah... Trde so poteze na lici Črnogorca in Črnogorke: tu ni sanjavih oči, ne sentimentalnih pogledov in vzdihljajev — ženska roka ni mehka, prožna, hoja trdo ponosna, obraza poteze resne, izraz vdano trpečega srca. Črnogorec hodi ponosno vzravnan, za pasom handžar ali samokres, v obeh pogum in včasih mu nehoti uide z ustni: »Zdravo brate, udri, udri!«

Borne so te sive kočje pod skalovjem, bomo mora biti življenje za temi stenami. Tuintam vidiš par kvadratnih metrov obsežen vrt, nasajen s krompirjem ali fižolom, vmes med skalovjem mala lisa zorečega jecmena ali zelenega ovsa — ubogi narod! Čreda ovac in koz, 6 do 10 po številu, se pase po gorovju. Stare hiše razpadajo brez streh in vrat. Cetinje je danes vse v zastavah. Preko ulic so razgrnjeni veliki napisli: Prva zetska olimpijada — Cetinje, Petrov dan 1925.

Narod prihaja od vseh strani. Pozdravljajo se znanci in znanke. Moški si stiskajo roke, ženske se pozdravljajo in poljubljajo. Godba svira na Wilsonovem trgu pod košatimi lipami. Avtomobili drče po cesti, kolesarji imajo tekme, Sokolci in Sokolice telovadijo ob vojaški godbi, nogometne tekme so med društvi Balšić — Primorac, Lovčen-Skader. Nad mestom krožijo aeroplani; vsepovsod vrvenje naroda — a najjačje tam, kjer plešejo črnogorsko kolo. Ako nimajo godbe, poje narod, fantje in dekleta unisono — precej trdi, neizvežbani so jim glasovi.

Gori pod strmim skalovjem je cerkev svetostan Petra Njegoša, današnjega slavljena. Ljudstvo se zbira rano krog obzidanega samostana. Fantje in dekleta sede na obzidju ter čakajo velike parade. Ob potu v cerkev sedi cela vrsta beračev, slepcev — guslarjev. Tam poje slepec otožno pesem in ubira debelo struno na javorovih goslih — pesem je silno otožna. Pole sedeči tovariši od časa do časa vzame cigareto iz usten in zaposti mimoidoče za dar; nič moledovanja in javkanja — narod ne pozna tožba: Podari gospod siromaku slepemu...

Od Danilovega dvorca prikoraka četa vojakov z godbo; za njimi razna akademski društva, moški in ženski sokolski narodaš — mornarica — in pestra množica naroda. Dolga vrsta se ustavi pred samostanskim pročeljem — v mali cerkvici ni za vse prostora. Z našim svetim črnogor-

njem so uprte oči mladine v potemnelo samostansko zidovje. Zdi se ti, da čitajo v njih imena slavnih borcev Petra Njegoša, pesnika Petrovića, Ščepana Malega in drugih velikih sinov iz rodu Njegoša. Nad samostanom — v sivi skali se blesti v solncu baldahin na grobu Petrovem. Zvečer švigajo rakete visoko pod nebo... oznanjajoč

Črnogorcu novi dan, Kresovi gore po gorah, topovi odmevajo od sklavolva. Narod se hvaležno klanja manom Velikega Petra. V molitvi se priporoča svojemu svetniku. Mislim na domovino, mislim na razna božja pota in cerkvene shode; a je imamo Slovenci svojega narodnega svetnika! Nataša.

Peter z vozičkom

Peter Štampihar je imel neznansko smolo. Prvič se lahko sklepa na njegovo prirojeno smolo radi tega, ker se je zaljublil in se je zaljublila vanj tudi ona, drugič ker ta ljubezen ni ostala brez posledice, tretjič pa, ker so te posledice rodile še druge, zanj usodopolne posledice. Ako je črvicek že zajokal v svet, je imel gotovo pravico do majhnega otroškega vozička. Tako je mislila njegova mati in tako je menil tudi oče. Zato se je tudi odločil, da ga preskrbi. Toda kako, je nastalo vprašanje. Denarija na pretek Peter ni imel, za voziček se je bržkone že mudilo in treba je bilo nekaj ukreniti. Kretal se je zgubljen v težke misli po Miklošičevi cesti in sreča mu je bila mila. V veži hiše št. 36 je opazil nakrat prekrasen in velepripraven voziček, ki je stal v kotu poleg stopnic. Peter je premišljeval, kako bi prišel do njega in bi na ta način čimprej ustregel svojemu potomcu. Čas je hitel in Peter še vedno ni našel prave misli. Njegovo namero so namreč ovirali vedno prihajajoči ni odhajajoči hišni prebivalci. Seje pozneje, ko je obšla Ljubljano moč, in so se že zapirala hišna vrata, je našel Peter izhod iz zadrege. Potipal se je v žepih in začutil več ključev. Kot bi trenil, jih je izvelkel par in jih poskusil v ključavnici. In šlo, šlo je, Peter je prišel do vozička. Zagrabil je svoje sladko breme in je nesel na cesto. Pa tu pride napoti zopet nova smola. Na cesti pred hišo se je nahajala tisti hip gospodična Tončka v družbi svojega brata in njegovega prijatelja. Peter z bremenom se ji je zdel neznansko sumljiv in zato je opozorila

nanj oba prijatelja. Svirk — in že so jo ubrali za Petrom z vozičkom. Hitri korak jih je vodil v Dalmatino vo in naprej na Resljevo cesto. Tam je oba dečka dohitel še tretji moški, ki jima je v kratkih besedah povedal, da je hišnik gori omenjene hiše in da se podi za tom vozička. Z združenimi moči so nato vsi trije ustavili Petra, ki je takoj narahlo postavil na tla svoj, s tolikim naporom pridobljen plen, nato pa je jo ubral, kakor za stavo, ne da bi odgovarjal, naprej po cesti. Prišel se je divji lov in tekanje iz ulice v ulico. Peter je bil odločen braniti svojo kožo do skrajnosti in si je pomagal na ta način, da je med tekom pobiral kamenje in jih lučal nazaj v svoje zasledovalce. Končno se mu je vendarle posrečilo doseči svoje stanovanje v hiši št. 12 na Resljevi cesti. Globoko se je oddahnil, prepričan, da je rešen, toda, eto nove smole. Za kratek čas sta potrkala na vrata dva stražnika in vzela Petra v sredo. Peter je vzdihnil in se navidezno vdal v usodo. Med potoma pa si je belil glavo, kako bi se rešil iz mučne situacije in bi se umaknil antipatični družini. Jezilo ga je posebno to, da koraka za njem cela vrsta radovednežev. Na koncu Resljeve ceste se je odločil, skočil v stran in jo ubral kar so ga nesle noge proti kolodvoru. Toda smola, strašna smola je zasledovala Petra. Po par skokih se mu je spodtaknilo in padel je po tleh ko — snop. Topot sta ga moža postavila prijala trdnje in Peter je moral v temno luknjo, da premišljuje o prepovedani ljubezni in njenih čudnih posledicah...

Julijska krajina

— Za pokončevanje volkov v gozdovih ob Pivki prihajajo v javnost glasovi iz lovskih krogov, ki nasvetujejo pogon na zverjad, katerega naj bi se udeležili lovci iz Pivske in Bistrske doline ter Podnanosa. Volkovi so se razmnožili in so že skrajno predrzni. Raztrgali so že veliko število ovac in psov. Zbirajo se tudi v večjih tolah in ogrožajo voznike. Lisice so se zelo zaplodile.

— V Idriji so razpisane občinske volitve. To ni bilo po volji komisariju Agneletitju, ki je sklical nekaj protestni sestanek in zahteval, da bi se volitve odložile. Mož pa se je blamiral. Odstavljen je, ker se je protivil ukrepu vlade in na njegovo mesto je prišel komisar za javno varnost Mazza. Objednem je premeščenih več uradnikov podprefektore, ki so soglašali z Agneletitjem. Volilno gibanje je zelo živahno. Ako bi dosegli komunisti kak uspeh, se napoveduje občini zopet vladni komisar.

— 5000 tujcev v Opatiji. Italijanski listi poročajo, da je sedaj v Opatiji okoli 5000 gostov. Tudi Ika in Lovran sta polna, kakor še nikdar po vojni. Nekateri hotelirji so hoteli zvišati cene za hrano in stanovanje, pa je podprefektura na Voloskem takoj poslala svarilo na predsednika društva hotelirjev. Dotok k morju je letos povsod ogromen.

— Čedadski planinci na Krnu. Dne 14. t. m. so razvili planinci iz Čedada na Krnu svoj prapor. V Drežnici je imel maso don Masotti, ki je spremljal čedadsko planinsko društvo na Krn. Na vrhu je don Masotti blagoslovil prapor in imel primeren nagovor.

— V Postojni je bil zaključek šolskega leta 14. t. m. s šolsko razstavo, ki je uspešno ugodno. Enako se poroča tudi iz vse okolice, da so bile šolske razstave povsod dobre.

— Planinska kolonija v Dutovljah. V Trstu deluje društvo prijateljev mladine, katero je postavilo dne 15. t. m. v Dutovljah, 350 m višine nad morjem, planinsko kolonijo. Otroci so nameščeni v lepem poslopju ob glavni cesti. Pri otvoritvi so bili navzoči zastopniki oblasti, prefekt iz Trsta, župan iz Trsta itd. V zavetisti se vzame 240 otrok in sicer najprvo 120 deklic, potem 120 dečkov.

— Italijanski dobrovolci iz Juljske Kraje posejijo v nedeljo 19. t. m. Podgoro v spomin na btko dne 19. julija 1915. Govoril bo dr. Hles iz Trsta, ki je bil ta dan v Podgori ranjen.

— Na trgu v Sežani sta bili 1002 glav živine. Cena konjem od 1200 do 5000 lir komad. Posebno lepi so bili konji, ki jih je

g. Kodelja prignal iz Jugoslavije. Cena prašičem 5 do 9 tednov od 40 do 100 lir komad. Cena goveji živini od 450 do 510 lir kvintal. Na trgu je bilo veliko popraševanje po zelju, katerega se je pripeljalo 27 voz, pa ga je bilo mnogo premalo.

— Fašisti urgirajo rešitev istrskega problema. Te dni so imeli zastopniki istrskih fašistovskih organizacij sestanek v Puli, na katerem so sprejeli resolucijo, ki naglašja, da se nahaja istrska provinca v najtežjem gospodarskem položaju in da so vsa vprašanja docela proučena tako, da ima sedeti sedaj rešitev iz Rima, katere pa še vedno ni. Obračajo se do vlade, da naj pospeši rešitev istrskega problema definitivnim potom... Bojimo se, da bo treba rešitev še večkrat urgirati.

— Voja odškodnina. Pogodbe za obnove stavb, sklenjene med vojnimi odškodninci in podjetji, so oproščene registrskih in kolkovnih pristojbin. To po sklepu finančnega ministrstva, katero je tozadevno obvestilo finančno intendanco v Vidmu. Posredovalo je tržaško politično društvo »Edinost«.

— »Naš glas«. Udruženje slovenskih srednješolcev v Italeji naznanja, da izide v kratkem njegovo glasilo »Naš glas«. Ob last je izdala dovoljenje.

— Tramvaj iz Št. Petra v Ločnik? Zgradi se tramvajska proga, ki bo spajala Št. Peter pri Gorici z Ločnikom. Proga bo tekla iz središča Št. Petra preko ulice Treh kraljev čez projektirani novi most v Podgoro in od tam skozi železniški viadukt v Ločnik ob projektirani novi cesti, ki bo v ravni črti vezala Ločnik z mostom čez Sočo. Zgradba bo stala dva milijona lir. Toda ali se načrt res uresniči, to je še težko vprašanje.

— Ponarejene bankovce sta razpečevala L. Bertoldi in Marija Rob ter sta radi tega prišla pred sodišče v Gorici. Obsojena sta: Bertoldi na 2 leti in 6 mesecev zapora ter 2000 lir globe, Rob na eno leto in tri mesece zapora ter na 1.000 lir globe.

— V Volčah je izvoljen za župana gosp. Venčeslav Hvala. Pričakuje se novo uspešno delovanje za širno občino.

— Zelo nevaren človek. V Trstu živi znani 77-letni starček Ivan Jajič. Reče je, toda celo svoje življenje je bil in ostane moč, ki ljubi goreče svoj narod. Imel je nalogo, da nabira darove za šolsko dečo. Te dni so prišli v njegovo revno stanovanje redarji in izvršili preiskavo, češ da je stadek Jajič nevaren človek, ki vrši propagando proti državi! Našli niso pri njem ničesar, kar bi pričalo o strašno nevarni propagandi. Komentarja k temu ni treba.

Sport

— Dva nova damska rekorda sta bila dosežena pri zadnjih damskih prvenstvenih tekmovaljih v Londonu. Skok v višino je postavila Miss Green na 152,5 cm, isto tako je šafeta Manor A. C. dosegla na 660 yardov nov svetovni rekord v 1 : 19,4.

— Praška Slavija igra 1. in 2. avgusta proti Jugoslaviji v Beogradu.

— Znam tank Urdil, najprijetnejši dunajski igralec, član Rapida, je pristopil k Vienni. Rapid zahteva od Viene 2000 šilingov odškodnine.

— Lepa zmaga Uruguaycev. National Club de Montevideo, ki je pred kratkim proti F. C. Barceloni utrpel poraz s 1:20, je te dni sijajno zmagal nad reprezentanco mesta Barcelona s 4 : 0.

— Tekma za italijansko prvenstvo brez gledalcev. Kakor znano, se vodi za italijansko prvenstvo srdita borba med F. C. Genova in F. C. Bologna. Dosele so se med

irenovanima kluboma vršile štiri tekme, ki pa so vse ostale neodločene 2 : 2, 1 : 1, 2 : 2 in 1 : 1. Sedaj se tekma vrši v petič in sicer bo toplot publika izključila. Drakonično odredbo je odredil italijanski nogometni savez, ker so povodom zadnje tekme v Turinu dne 5. t. m. člani Bologne pri odhodu z vlaka streljali na člane Genove, od katerih je bil en igralec težko ranjen. Tekma se vrši v nedeljo.

— Nov Welßmüllerjev rekord. Welßmüller je izboljšal svoj lastni rekord na 220 yardov na 2:00,2.

— Gradjanski igra danes in jutri na Reki.

— Saras, znano levo krilo, se je priglasil Gradjanskemu, Vrdjuka pa je prijavil svoj pristop Sparti.

— Panebo Villa umrl. V San Franciscu je umrl znani boskarski prvak mušje teče, Pancho Villa. Podlegel je oneraciji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. julija 1925.

Kralj prisostvuje svečani otvoritvi liške proge. Po poročilu iz Beograda prisostvuje Nj. Vel. kralj Aleksander I. svečani otvoritvi liške proge dne 25. t. m. Svečana otvoritev te v gospodarskem oziru zelo važne železniške proge, ki spaja Dalmacijo s Slovenijo in Hrvatsko, bo izvedena v največjem slogu.

Odlikovanje. Z redom Belega orla V. stop. je odlikovan vsuči profesor v Ljubljani in član stalnega zakonodajnega odbora dr. Gojmir Krek.

Iz državne službe. Imenovani so: za komisarija pri velikem županu ljubljanske oblasti bivši komisar oddelka za socialno politiko v Ljubljani Ivan Legat; za arhivskega uradnika pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradcu orožniški narednik, komandir postaje Sv. Peter pri Mariboru Ivan Ritonja; za komisarija pri okrajnem glavarstvu v Črnomlju bivši koncipist pri oddelku za socialno politiko v Ljubljani Fran Znidaršič; za davčnega oficijala pri davčnem uradu Ljubljana - mesto davčni oficijal v Litiji Rajko Komenšek; za vladne tajnike so imenovani okrajni komisarij Milan Makar, dr. Anton Firčnik, dr. Leon Brunčko, Ivan Milač, dr. Ivo Vrečar, dr. Mirko Pottočnik in dr. Vladimir Fon.

Redakcija »Slovenca« ima zopet korajž. Hudobni pritlikavec, ki ga je vrgla oblastna prosvetna uprava ob tla, je prišel po dolgem odmoru zopet k zavesti. Že spet brca in z nastopom nove vlade bljuje jezo na sedanje vodstvo naše prosvete. Ni vredno, da bi se spuščali v stvarno debato s »Slovincem«, ker na tem polju ni zblizanja, ni kompromisa med klerikalizmom in nacionalizmom ter nacionalno državo. — Zavedamo se pa vsi, da ima sedanji šef oblastne prosvete jasno začrtano pot, ima program, ni igrača v rokah trenutnih razpoloženj, vodi z jekleno roko svoje posle, se ne ujača nikakim pomohkuženim nazorom in zahtevam in da brani z vso energijo narodne, državne interese in koristi prave kulture. V naši upravi potrebujemo jakih oseb, ki se ne skrivajo, ki so sposobni govoriti jasno in točno, ki se ne tresejo vsak trenutek in strahu pred »bodočnostjo«. Dr. Pestotnik ne išče nikjer popularnosti, se zaveda, da je borec ideje in vršilec dolžnosti, ki mu jih nalaga iskrena ljubezen do države in pravega prosvetnega napredka. Ako bo nova vlada zahtevala izmeno v osebi, bo dr. Pestotnik z isto mirnodušnostjo zapustil urad, s kakršno ga je nastopil. Drugo vprašanje pa je, ako bo s tem ustreženo dobri stvari in ako dobi naslednika, ki bo sposoben posvetiti toliko marljivosti in skrbi delu panogi naše uprave.

Priznanje nacionalnega dela. Odbor za molbe in žalbe Narodne skupščine je v svoji seji dne 13. t. m. ponovno priznal v smislu zakona 22 let nacionalnega dela glavnemu uredniku »Slov. Naroda« gosp. Rastu Pustoslavskemu ter izročil stvar v definitivno rešitev finančnemu odboru.

G. Viktor Engelman 50-letnik. V mladeniški čilosti in prožnosti slavi jutri dne 19. t. m. svoj 50. rojstni dan zaslužni propagator napredne misli g. Viktor Engelman, posestnik in trgovec v Smartnem v Tuhinjski dolini. Naš jubilar se je rodil dne 19. julija 1875. v Mirni na Dolenjskem kot drugi sin znanega, sedaj že pokojnega šolskega upravitelja Kristijana. Starejši brat je veterinarski inšpektor za sremsko veliko županijo, a mlajši brat, slovenski javnosti dobro znan narodni delavec Vinko, je umrl v četrtočki moški dobi leta 1918. kot učitelj Ciril-Metodovič šol v Trstu, Viktor Engelman si je izbral trgovski poklic. Leta 1900. je otvoril lastno trgovino na Grosupljem, kjer se je poročil z gđ. Julko Berdavsovo, hčerko trgovca in posestnika v Dobropoljah. (Danes je gospa upraviteljica pošte v Mostah pri Ljubljani). Leta 1904. se je jubilar preselil v Smartno nad Kamnikom ter se posvetil ekonomiji in trgovini, ves prosti čas pa žrtvuje narodu in javnemu blagru. Že njegov oče je bil navdušen Sokol ter je tudi svoje tri sokoličke vzgojil v istem duhu. Jubilar pa sploh deluje z mladeniško vneto in vztrajnostjo pri vsem, kar pospešuje napredna načela, prosvetni in gospodarski napredek naroda. Zaradi svojega nesebičnega delovanja je sprožil priljubljen ne samo po domači Tuhinjski dolini, temveč ima njegovo ime dober glas po Sloveniji sploh. Posebno mu je pri srcu naša lepa Belokrajina, kjer je preživel svojo mladost (v Smartnem trgu, Dragatušu in na Suhorju). V Semeču si je kupil idilično vinogradiško posestvo. Ondotni njegova gostoljubni Tuskulum je znan mnogobrojnim njegovim prijateljem. Doma v Tuhinju so mu rojaki poverili raznovrstne domače funkcije, najboljši znak, kako mu zupaajo in kako visoko ga čislajo. Leta 1908. je ustanovil gasilno društvo, ki mu še vedno načeluje in ki ga je ob 50letnici imenovalo za častnega člana. Pri domači občini v Smartnem je odbornik, kmetijski podružnični je načelnik, pri krajnem šolskem svetu je nadzornik itd. Kot neomahljiv stebler napredne misli je naš jubilar vzgojil tudi svojo družinico po istih principih. Po duhu in postavi še vedno mlademu petdesetletniku želimo, naj bi ohranil današnjo čilost in živahnost še mnoga desetletja v radost ljubljani rodoljbi in v blagor narodu!

Natečaj za sprejem novih učencev v državno prometno železniško šolo. Za šolsko leto 1925/26 se sprejme v drž. prometno žel. šolo v Beogradu 100 moških kandidatov pod sledečimi pogoji: 1. Da so dovršili z uspehom najmanj 6 razredov gimnazije ali realke; 2. Da so stari 16, a največ 20 let; 3. Da so podaniki kraljevine SHS; 4. Da so pravilno telesno razviti in zdravi, da niso nemi, gluhi, kratkovidni in da razločujejo barve; 5. Da položijo sprejemni izpit. Šola traja dve leti. Absolventi te šole imajo v smislu Zakona o drž. prom. osobju

pravico za uvrstitev uradnikom II. kategorije. Učenci se izberejo po natečaju in se takoj po sprejemu, zdravniškem pregledu in položenem sprejemnem izpitu sprejmejo kot pomožne osebe z dnevno 35.— odnosno 1050.— Din mesečnih prejemkov. Poleg tega prejmejo po možnosti tudi obleko. Sprejemni izpiti se polagajo iz sledečih predmetov: a) Srbohrvatsko-slovenskega jezika, b) matematike in geometrije (snov za nižje razrede srednjih šol) in c) zemljepisja (splošno in specijalno kraljevine SHS). Prijave za natečaj je poslati priporočeno najkasneje do konca julija t. i. prometnemu oddelku Generalne direkcije drž. železnice v Beogradu, Krunka ul. št. 13 z označbo točnega prošilnega naslova. Šolska uprava bo pregledala poedine prijave do 10. avgusta t. l. in poslala kandidatom, kateri bodo izpolnili predpisane pogoje, brezplačno vozovnico za prihod v Beograd, oni pa, kateri bodo pri zdravniškem pregledu ali sprejemnem izpitu odklonjeni, sprejmejo brezplačni vojni listek za vrnitev. Prijavi naj se priloži: 1. Sprichevalo o dovršeni šoli (najmanj 6 razredov srednje šole), 2. krstni list, 3. dovoljenje roditeljev ozir. varuha, potrjeno od pristojne policijske oblasti, da se kandidat lahko upiše v omenjeno šolo, potrdilo roditeljev in kandidata, da se obvezuje, pokoriti se šolskim pravilom in ostati v službi drž. železnice najmanj šest let. Železniško službo lahko prekine samo v svrhu vojaške službe. Izrečno pa se morajo roditelji (varuhi) in kandidati obvezati, vrniti državni blagajni vse prejemke, katere dobe za časa učne dobe, za slučaj, da kandidat svojevoljno zapusti službo pred obveznim terminom; 4. potrdilo policijske oblasti o državljanstvu in 5. dokaz o imovnem stanju. Oni reflektanti, kateri ne prihajajo neposredno iz šole, morajo predložiti poleg omenjenih listin tudi navrstveno sprichevalo pristojne oblasti o ponašanju izven šolske dobe.

Francoški konzulat v Dubrovniku bo baje v kratkem odpravljen. Njegove agende prevzame konzulat RF v Sarajevu.

Enotni lovski zakon. V ministrstvu za šume in rudnike je sestavljena posebna komisija, ki izdelava enoten lovski zakon, veljaven za vso državo. Zakon določa gotove omejitve lova na plemenito divjačino, tako na jelene. Zakon tudi določa kontrolo gozdnih organov nad lovšči in lovom.

Za vojn. inv. in vdove: Udruženje vojn. inv., podružnica v Ljubljani, javlja, da se takoj odda trafika v Ljubljani, Stari trg 17, tuji trafika p. Domžale-Stob št. 4. je takoj za dobiti. Reflektanti, ki razpolagajo z lokali in primernim kapitalom, naj se zglasijo tekom 8 dni v društveni pisarni. Odbor. 1410/n

Čast komur čast! Naročnik - oče nam piše: V Ljubljani obstoji za šentpeterski in poljanski okraj po inicijativni idealnih mož ustvarjeno društvo »Skrb za mladino«. Stavim glavo, da ga polovica Ljubljane ne pozna. To društvo vrši svoje vzgojno naloge, da zbira mladino, ki je starši nimajo časa nadzorovati, na posebno igrišča, kjer je stalno pod vodstvom pedagoških mož in prijateljev mladine. Prireja društvo tudi izlete z mladino v prirodo, ji po danih sredstvih oskrbuje tu prehrano, v ostalem pa po možnosti obdaruje siromašne z obleko, šolskimi potrebščinami itd. To društvo in njegovo delovanje, ki nas starše razbremenjuje težke skrbi za otroke, je vredno, da je ne le starši, nego tudi javnost in nič manj javne oblasti izdatno podpirajo. Temu društvu in njegovemu požrtvovalnemu delu vsa čast!

Zračni promet med Beogradom in Zagrebom. V Beogradu se je ustanovila delniška družba, ki namerava organizirati zračni promet med Beogradom in Zagrebom. Ustanovitveni se pogajajo s tovarno zrakoplovov »Ikarus« v Novem Sadu za nakup avionov. Na tej zračni črti se prve mesece prevažajo samo časopisi, pisma in paketi. Družba namerava zaprositi za državno podporo, ker računa na pasivnost podjetja. Pozneje družba razširi zračni promet tudi na ostale kraje Jugoslavije, tako na Ljubljano.

Iz Rogoške Slatine. Na francoski dan 12. t. m. so predpolodne prodajali cvetlice, popoldne se je vršila tombola v korist Kola jugoslovenskih sester, zvečer je bil v dvorani koncert. Dne 15. t. m. smo imeli bakljado ognjegascv, ki je šla z mornariško godbo k Sv. Križu, kjer je bila srenada v čast jubileja 40-letnega mašništva g. nadžupnika Fr. Korošca v prisotnosti mariborskega škofa. V petek 18. t. m. je bila predstava drame »Sudbina« v kinu. V soboto 19. t. m. se vrši tombola za zvonove, zvečer bo ples v dvorani. — V zdravilišču je sedaj živahno in dne 6. julija je znašalo število gostov 898. — »Zdraviliški Vestnik« prinaša članek »Dva jubileja«, v katerem se spominja 40-letnice mašništva svetokriškega nadžupnika Korošca in 50-letnice duhovniške službe prote Nikole Trifunovića, ki prihaja vsako leto v Slatino in opravlja službo božjo v pravoslavni kapeli.

Ključavničarji, mizarji in pleskarji. ki žele dela v tovarni vagonov v Srbiji, naj se javijo takoj pisмено ali osebno na Državno borzo dela v Mariboru. (Oni, ki stanujejo na ozemlju bivše Kranjske, naj se javijo na Državno borzo dela v Ljubljani.) Ponovem sprejem teh strokovnih delavcev bo pri Državni borzi dela v Mariboru v sredo 29. VII. t. l. ob 8. zjutraj. Za delo naj se ponudijo samo taki, ki morejo pisмено dokazati, da so že bili zaposleni v kakšni tovarni vagonov ali v železniški delavnici in popravilnici vagonov, ker ravnanstvo tovarne drugih delavcev ne sprejme pod nobenim pogojem.

Pridelovanje tobaka. V zadnjem času se dogajajo slučaj, da razne osebe sade neupravičeno tobak za lastno potrebo kljub stroгим odredbam uprave državnih monopolov o tajnem pridelovanju tobaka. Vse prizadete opozarjamo, da najkasneje do 20. julija 1925 uničijo tobačne sadice, ker bi se

siter to storilo na njihove stroške in bi se poleg tega proti njim kazensko postopalo v zmislu zakona o tobačnem monopolu člen 157, točka 1.

K letalski nesreči v Novem Sadu. K težki letalski nesreči, ki se je dogodila v novosadskem aerodromu, nam poročajo: Letalski častnik, kapetan Pavel Cencić in poročnik Mario Hainrich (torej ne Hainrihar) sta se zjutraj dvignila z letalom tipa »Brandenburg« v zrak. Ko sta bila v približni višini 80 metrov, je motor nenadoma odpovedal in aparat je tresčil vodoravno na tla. Oba častnika so težko ranjena potegnili izpod razvalin letala. Poročniku Hainrichu so se zadržali deli aparata v stegno in tam prerezali žile. Stotnik Cencić si je zlomil nogo v kolenu, poleg tega ima težke poškodbe na glavi in po prsih. Oba častnika sta bila takoj prenešana v bolnico. Poročnik Hainrich je eno uro pozneje podlegel poškodbam. Kapetan Cencić je sicer težko ranjen, vendar njegove poškodbe niso smrtonosne.

Samomor 16-letne gimnazialke v Beogradu. V Beogradu se je 15. t. m. zjutraj v stanovanju svojih roditeljev obesila 16-letna gimnazialka Kleopatra Hristić, hčerka inšpektorja v ministrstvu pravde Milana Hristića. Vzrok samomora mlade deklice je, da je v letnem zaključnem sprichevalu prejela nezadostni red v matematiki, vsled česar bi imela v jeseni delati ponavljanje izpit. V ostalem je bila mladenka zelo pridna in inteligentna, samo v matematiki ni dosegla nobenega uspeha. Zadnje čase je bila zelo melanholična in ni hotela jesti. Kritičnega dne je zjutraj vstala s pripombo, da gre k prijatelji po zvezek. Mesto tega je odšla v neko trgovino, kupila tam dva metra vrvi in se nato neopazno vrnila domov v svojo sobo. Vrv je pričvrstila na okno in si končala življenje. Nesrečno hčerko je našla mati ob 10. dopoldne, ko je stopila v sobo, že mrtvo. Pri pogledu na mrtvega otroka se je mati onesvestila in so morali poklicati zdravnika.

Strahovita zakonska tragedija. V Kneževih vinogradih v Baranji je oročnik Peter Ostojić z bajonetom 9krat zabodel svojo ženo in nato izvršil samomor. Vzrok krvave tragedije je bil, da ga je žena zapustila in se ni več hotela vrniti k njemu.

K procesu Viktorja Jefremova. Kakor smo že včeraj telegrafično javili, je bil Viktor Jefremov pred zagrebškimi sodiščem obsojen radi goljufije na dve leti težke ječe. V razlogih sodba navaja, da je sodišče odmerilo tako nizko kazen (drugače zakon določa kazen od 5 do 10 let) dve leti, ker je vpoštevalo tehtne olajševalne okoliščine: popolno priznanje obtoženčev, dosedanje neoporečnost, težke in nevdržljive razmere, ki so bile izzvale z rusko revolucijo in vsled katerih je obtoženec materialno in socialno mnogo trpel. Jefremov je bil z obsodo zadovoljen.

Pravilnik za izvrševanje zakona o stanovanjih je založila v posebni knjižici Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov v Ljubljani, sodna ulica št. 4 in stane D in 3. V njej so natisnjeni tudi uradni pravilnik stanovanjskega zakona. 1405/n

Hčeše, nočeš, moraš priznati, da so »PEKATETE« izborna jed, ako so le pravilo pripravljene. — Ker se dobe v mnogih vrstah, je gotovo med njimi katera, ki ti posebno ugaja.

Oglas. Orožniška stanica v Kamniku je dne 23. maja 1925 zaplenila pri Antonu Vrhovniku, kovaču v Tuhinjski Mlaki pri Kamniku, eno dežno plahto iz platna za jadra ter en številnik (numerator) za premanje lesa. Glede plahte trdi obdolženec, da jo je našel ob prevratu jeseni 1918 na Dunajski cesti v Ljubljani v bližini artiljerijske vojašnice, glede številnika pa, da ga je našel spomladaj 1919 pri graščini v Grabšajnu na Koroškem. Lastnikom so zaplenjene stvari na vpogled med uradnimi urani pri okrajnem sodišču v Kamniku. — Okrajno sodišče v Kamniku, odd. III., dne 14. julija 1925.

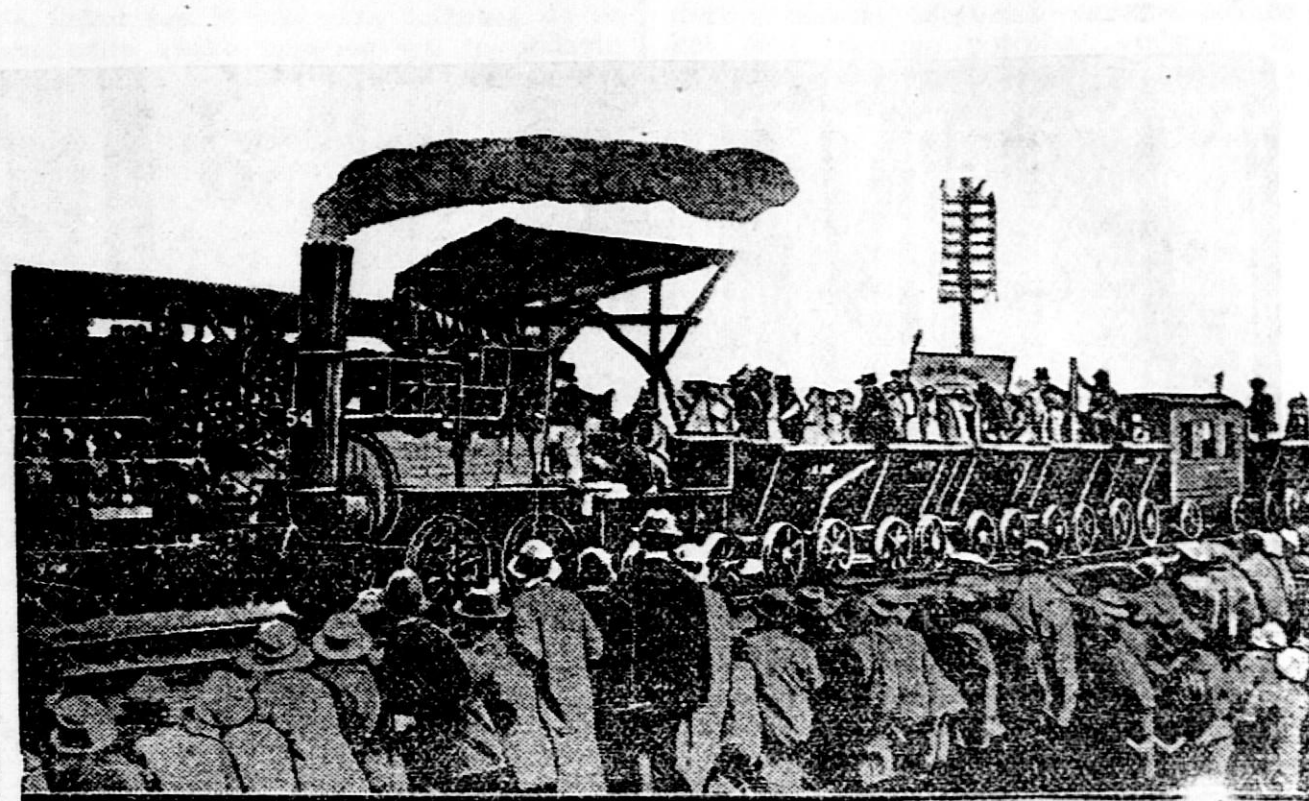
Zločint v Alibunarju. Pred dobrim mesecem je v banatskem mestecu Alibunarju mlada žena Behajmova zastupila svojega moža in ženo svojega ljubimca. Pred kratkim se je dogodil popolnoma sličen zločin. Seljakinja Marija Pelan je preko noči postala vdova, nekaj dni nato pa je nenadne smrti umrla žena Pere Božina. V selu se je vedelo, da je imel Božin intimno razmerje s Pelanovo in zato so se takoj razširile vesti, da sta bila žena Pere Božina in mož Pelanove zastupljena. V zavezo se je vmešala tudi oblast, ki je dala ekshumirati trupli Pelana in Božine žene in ugotovila, da sta bila zastupljena. Oba morilca sta bila izročena sodišču.

»Neosan« krema napravi usnje elastično in neobčutljivo proti vremenskim vplivom 50/L

Iz Ljubljane.

Določitev cen kranjskim klobasam in hrenovkam v Ljubljani. Z ozirom na stabilizacijo cenevin žive teže so se maksimalne cene kranjskim klobasam sledeče: kg napolekrajnih klobas (ca 8 kosov) 45 dinarjev, četrtprekajenih klobas (ca 7 in pol kosa) 41 Din, popolnoma prekajenih klobas 67 Din (ca 10 kosov). Klobase morajo biti narejene iz najboljšega svinjskega mesa. Brez primesi govedine. Ta dogovor je bil sklenjen z glavnimi izdelovalci klobas v Ljubljani. Klobase na trgu pa se prodajajo ceneje in to po kakovosti in velikosti. Izdelovalci hrenovk nikakor niso hoteli znižati cene svojim izdelkom ter med njimi in tržnim nadzorstvom ni prišlo do sporazuma. Dosej so se prodajale hrenovke na družbo po 40 Din, po kalkulaciji mestnega tržnega nadzorstva pa bi se cene zbog padca cen govedine morale nekoliko znižati, ker je določilo ceno za detajlno prodajo kg po 35 Din, računajoč 10 ali 11 kosov na kg. tako, da velja hrenovka 3.50 Din od dne 20. julija dalje. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Ljubljanske ceste in tovarni avtomobil. Pišejo nam: Ljubljana se lahko ponaša z zavestjo, da ima v vsi Sloveniji — če ne tudi v Jugoslaviji! — najmodernejšo želez

100-LETNICA ŽELEZNICE V DARLIN GTONU (Anglija). — Mesto Darlington je proslavilo 100letnico železnice s tem, da je vozila mimo zopet znamenita Stephensonova loka motiva.

jene ceste. Te ceste pa trpe ob dežju radi težkih tovornih avtomobilov uprav kričečo škodo, ker jih v mokrem stanju popolnoma razorjejo, ob suhem vremenu pa vzdigujejo oblake prahu. Ti avtomobili delujejo na ceste — in naj so tudi tlakovane — kakor ameriški tanki, zato bi sedanji gerentski svet dobro storil, ko bi uvedel na vse tovarne avtomobile pri obdačenju novo rubriko pod naslovom: pristojbina za obrabo mestnih cest! Mestna občina izmeče na leto milijone za vzdrževanje cest, ki jih najbolj pokvarijo prav ti težki tovorni avtomobili.

Sentjakovski semeni v šotorih. Ob priliki cerkvenega prošenja v šentjakovski fari prirede naši agilni Sentjakobčani v nedeljo 2. julija na sokolskem telovadišču na Prulah običajni svoj semeni, ki bo, dasi obvarovan pred solncem in dežjem, ves v šotorih. Bo to prava ljudska veselica za vsakega in vse, ki hočejo biti dobre volje. Več prihodnji teden.

Juniorske pokalne tekme. Prvo kolo po SK Iiriji razpisanih juniorskih pokalnih tekem se odigra jutri na igrišču Iirije. Protivniki so bili izrebrani sledeče: Ob 8.30 Olimp: Slovenija, ob 10. Iirija: Jadran, ob 14. Panonija: Reka, ob 15.30 Maribor: Krakovo, ob 17.30 Hermes: Mars. Medklubski odbor za izvedbo teh tekem opozarja tem potom ponovno na določila razpisa, ki je bil objavljen v »Jutru« dne 18. junija ter na včerajšnje službene objave. — Vstopnina: tribuna Din 5, lože na tribuni Din 10, stojišča Din 3. 1411/n

Promenadni koncert nar. železn. glas. društva »Sloga« se vrši v Zvezdi v nedeljo 19. julija ob 11. dop. Spored: 1.) Roprecht: »Iz lastne noči, koračnica; 2.) Ploutow: Alessandro Stradella, ouvertura; 3.) Offenbach: Valček iz opere: Hoffmannove pripovedke; 4.) Smetana: Fantazija iz opere: »Prodana nevesta«; 5.) Wagner: Zbor romarjev iz opere »Tannhäuser«; 6.) Jakl: Potovanje po kranjski deželi, potpourri slov. narodnih pesmi. 7.) Zaključna koračnica.

Napačne informacije o aretaciji Čertanca. Policijska direkcija v Ljubljani izjavlja, da so vesti o aretaciji Jerneja Čertanca kot osumljenega umora Severjeve popolnoma neosnovane.

Samomor v Ljubljani. Danes zjutraj se je zastupila z lizolom kavarn. uslužbenka 23letna Terezija Gajšek prodajalka slaščic. Okoli ¼ na 5. zjutraj so jo našli domači uslužbenci zvijajočo se v krčih v njeni sobi. Takoj je bil poklican policijski zdravnik dr. Avramović, ki je odredil, da se Gajškovo prepreje v bolnico. Gajškova je takoj po prihodu v bolnico umrla. Vzrok samomora nesrečne mladenke ni znan.

Iz Celja.

Smrtna kosa. V Celju je nenadoma preminil g. Zdravko Kranjc, trgovec in hišni posestnik. Pokojnik je bil zavezanec Slovenec, krepak značaj, podjeten trgovec. Z marljivostjo in strokovnim znanjem si je ustvaril lepo pozicijo. Bil je v vseh krogih priljubljen in uvaževan. Zapuščava vdova Marijo s sinom. Pogreb bo v nedeljo 19. t. m. ob 16 iz Cankarjeve ulice v na celjsko okoliško pokopališče. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, njegovi rodbini naše sožalje.

Nogomet. V nedeljo ob 17. se vrši na Glaziji nogometna tekma med SK Čakovec in SK Celje.

Policijske vesti. Policija je na koldvoru v Celju aretirala radi tatvine in vlovom nekega Ivana Zupanca, ki je ravnokar odsedel 2-letno kazen v mariborski kaznilnici. Bil je oddan v zapore okrožnega sodišča. — V Kirbiševih pekarni na Ljubljanski cesti je bil aretiran 50-letni Anton Mežnar radi potepuštvja. Oddan je bil v zapore okr. sodišča.

Prememba posesti. Tvorilno testent »Savina« na Ljubljanski cesti je od dosedanjih lastnikov kupil celjski trgovec Kuduž.

Palača hrvatske štedionice je že dogotovljena in se stranke že vseljujejo v stanovanja. V doglednem času se tudi banka, ki ima sedaj prostore v Aleksandrovi ulici, preseli v novo palačo.

Grd zločin. V Zavodnji pri Celju je bil prijet vpokojeji uradnik M. P., ki je osumljen pošilstva svoje šestletne hčerke.

Iz Maribora

Toča v Mariboru. Včeraj popoldne je divjala nad Mariborom silna nevihta, lilo je kakor iz skafu, vmes pa je padala tudi debela toča, ki je povzročila precejšnjo škodo na kulturah.

Velik požar v Polenškem pri Ptuj. Pretekle dni je nastal v Polenškem pri Ptuj velik požar, ki je uničil 8 objektov, zahteval pa je tudi eno človeško žrtev. Na dosedaj nepojasnen način je izbruhnil požar v nekom poslopju na griču Prerod in se bliskoma razširil na sosedna poslopja, ki so bila večinoma lesena ter jih popolnoma vpepelili. Res sreča je, da tega dne ni bilo vetra, zakaj v nasprotnem slučaju bi požar uničil ves okraj. Gašenje je bilo popolnoma onemogočeno, ker daleč naokoli ni nobene vode. Kastastrofa je zahtevala tudi svojo žrtev. Kmetica Ivana Petek je odhitela v že goreč hlev, da bi rešila živino. Pri tem se ji je vnela obleka in zadobila je po vsem telesu tako težke poškodbe, da je tri ure pozneje umrla. Vzrok požara še ni ugotovljen, orožniki pa so uvedli strogo preiskavo, ker so po vasi razširjene različne verzije.

Mariborski šahisti v Subotici. Šahovskega turnirja, ki se vrši v Subotici, se udeležita kot zastopnika Maribora gg. B. Stupani in V. Pirc.

Sokol

Bratje in sestre! Ljubljancani!

Sokolsko Ljubljane in okolice, prijazne Ribniške doline in junaških obmejnih krajev, združeno v »Sokolski župi Ljubljana« polaga javni račun o svojem delu dne 2. avgusta t. l. na sokolskem Taboru. Pridite v našo sredo vsi oni, ki nas imate radi, ki se priznavate k sokolski misli, da vidite naše delo, da se porazgovorimo o nadaljni delavnosti in da se poveseimo v bratski družbi na sokolskem Taboru.

Naša skupna manifestacija za sokolske stvar v beli Ljubljani bo lepa in dostojna, odgovarjajoča naši sokolski ideologiji in sokolski resnosti.

Zato kroji na plan, praporji zavirajte 2. avgusta v Ljubljani — vsako sokolsko hišo pa krasi zastava našega jugoslovenskega naroda! Zdravo!

Župno starešinstvo

Sokolsko društvo v Stražišču pri Kranju ima svoj redni letni telovadni nastop v nedeljo dne 19. julija. Skušnje se vrše ob 13. uri, javni nastop pa ob 15. uri na »Pantah«. Po telovadbi je velika ljudska veselica v in okoli Sokolskega doma. Pri telovadbi in veselici sodeluje polnoštevna godba Sokolskega društva na Jesenicah. K obliži udeležbi vabi odbor. 1404/n

Sokolska župa Ljubljana. Bratsko poročamo, da je telovadni spored na župnem zletu dne 2. avgusta t. l. v Ljubljani na Taboru sledeči: 1.) Proste vaje članic za leto 1925. 2.) Redovne vaje članov. Izvajajo člani II. in VI. okrožja. 3.) Ordna telovadba članic. 4.) Šestnajstorka od brata P. Erbera. Izvajajo člani III. okrožja. 5.) Simultane vaje na petih konjih. Izvajajo člani treh ljubljanskih društev. 6.) Skupne vaje članov in članic. Izvajajo člani I. in IV. okrožja. 7.) Ordna telovadba članov. 8.) Vaje s kiji. Izvajajo članice II. in III. okrožja. 9.) Proste vaje članov za leto 1925. — Zdravo! — Župno starešinstvo.

Sokol na Vrhniku ima jutri v nedeljo 19. t. m. na dvorišču in vrtu br. Lenarčiča svojo društveno telovadbo. Sodeluje godba dravske divizije. Posetniki drugih sokolskih društev imajo polovično vožnjo proti izkaznicam. Telovadba se vrši ob 4. popoldne. V slučaju dežja je vsa prireditev v Sokolski dvorani.

Sokol v Mokronogu je včeraj soglasno sklenil, takoj prižeti z zgradbo lastnega doma, ki bo do jeseni gotov.

Sokol I. V nedeljo dne 19. julija t. l. priredi mladinski odsek Sokola I. pešizlet moške in ženske dece v bližnjo ljubljansko okolico. Zbirališče ob pol 2. popoldne na Taboru. Na sporedu so deklamacije in petje. Vabimo vse ljubitelje mladine, posebno pa starše, da se izletu udeležijo in s tem pokažejo zanimanje do vzgoje mladine v sokolski telovadnici. — Zdravo! 1409

Gospodarstvo

Znižanje carinskih postavk

Po sklepu ministrskega sveta so se znižale v sredo 16. t. m. carinske postavke pri izvozu blaga iz naše države takole (v oklepaju dozd. postavke): od 100 kg. pšenice Din 1.— (1.30), rž 0.50 (0.80), koruza 0.50 (0.80), oves 0.20 (0.40), ječmen 0.50 (0.80), fižol (zrel) 1.— (2.—), seno brez izjeme carine prosto (0.15), konji in kobile (od vsake glave stari nad 3 leta 8.— (16.—), stari 3 leta ali manj 4.— (8.—), konji za klanje in zaklani toda ne odrti 2.— (4.—), ovce in koze, tudi zaklane, samo ne odrte 1.50 (1.60), goveja živina in teleta, zaklana, ne odrta od 100 kg 1.50 (3.20), od glave 6.— (15.—), prašiči živi nad 70 kg teži od 400 kg 8.— (16.—), od glave 8.— (16.—), od 100 kg. zaklani 4.— (8.—), meso, sveže, za tudi soljeno 2.— (4.—), kože, surove ali soljene goveje 60.— (80.—) suhe 65.— (80.—), gradbeni les kos stanje, izvenšči 4 cm debeli remelnji 2.50 (5.—), hrastov od 20 do 30 — 0.75 (1.50) od 100 kg. hrastov, orehov, javorov, gabrov, jesenov, bukov nad 30 cm 0.40 (0.80), otesan les, hrastovi pragi 0.60 (1.20), hrastovi hlodi in remelnji 0.60 (1.20).

Davki v Vojvodini

Vojvodina se zadnje čase zelo pritožuje, češ da država brezobzirno izterjava davke. Iz poročila finančnega ministrstva je razvidno, koliko je plačala Vojvodina davkov od 1. aprila 1924 do 1. marca 1925. Proračun je predvideval za Vojvodino 179 milijonov 65 tisoč dinarjev davkov, država je pa izterjala 237.442.780.64 Din, torej 58 milijonov 377.780.64 dinarjev več nego je bilo določeno v proračunu. Za prvo četrtletje letošnjega proračunskega leta je tudi Vojvodina odmerjena 44.766.248.999 Din, plačala je pa v resnici 65.356.781.29 Din.

Dasi je hvaljevalno, da skrbne davčne oblasti po svojih močeh za državno blaginjo, še človek vendar ne more dovolj načuditi njihovi brezobzirnosti, ki je v tem slučaju eklatantna. S tem ogroža država eno najbogatejših pokrajin ker tudi Vojvodina ne bo mogla dolgo vzdrževati takega davčnega vijaka.

Pakt evropske železne industrije

Pogodba med francosko in nemško železno industrijo bi bila že podpisana, če bi ne bil glavni pogoj za to pogodbo predhodna nemško francoska trgovinska pogodba. Z obeh strani se naglašja, da so se vršila pogajanja v sporazumu z obema vladama in Nemci so si izrecno izgovorili, da izgubi pogodba o tem paktu svojo veljavo, čim bi ta ali ona stranka odpovedala francosko-nemško trgovinsko pogodbo. Okolnost, da je prišlo do te pogodbe, je dokaz, da sta bili obe stranki na nji zelo zainteresirani. Če vpoštevamo položaj francoske in nemške železne industrije, pridemo do zaključka, da gre tu za posledice sprememb, ki so nastale po mirovni pogodbi, torej za Alžasko-Lotariško. Francija je dobila s tem ozemljem toliko plačev in drugih važnih naprav železne industrije, da se je njena produkcija surovega jekla podvojila, dočim je ostala industrija, ki obdeluje železo dalje, v Nemčiji. Francoske železarne so bile tako odtrgane od svojega naravnega tržišča in nemškimi strojnimi tovarnami je bilo malone onemogočeno dobivanje železne rude od najbližnjih producentov. Dasi so Francozi predvidevali posledice te spremembe in mislili nanje tudi v mirovni pogodbi s tem, da so si izgovorili za železo iz Lotariške tekomo 5 let carine prosti izvoz v Nemčijo, so začeli Nemci že takrat graditi nove plavže in livarne, ki naj bi nadomestile prejšnje lotariške dobavitelje. Obe stranki sta pa priznali, da proizvodnja to početje veliko izgubo enemu in drugemu narodnemu gospodarstvu. Zato sta se skušali sporazumeti. Franciji je šlo pri tem v prvi vrsti za izvozni kontingent v Nemčiji, dočim so zahtevali Nemci minimalne carinske tarife za svoje izdelke, ki jih uvažajo v Francijo.

Posebno stališče je zavzemala tu Luksemburška in saarsko ozemlje. O saarskem ozemlju trdi Nemčija, da ne le da še ni francosko, nego da tudi nikoli ne bo in zato je dovolila za kontingentirano izvozno količino iz tega ozemlja izvoz brez carine. Luksemburška, ki je spadala prej k nem-

ški carinski zvezi, zdaj pa spada k belgijski, je morala biti tudi pozvana k pogajanjem o pogodbi, ker je življenjsko zainteresirana na ondosti industriji. Poleg tega bi pogodba brez Luksemburške ne bila popolna, ker bi lahko luksemburški industrija, ki precej okrnili dobre strani te pogodbe. Kaj je temelj nemško-francoske pogodbe. Poedine točke lahko označimo tako-le:

1. Dovož surovega železa, polfabrikatov in valjanega materiala iz Lotariške, Luksemburške in saarskega ozemlja je kontingentiran in sicer:

	surovo železo	pol-fabrikati	valjano železo
Saarsko ozemlje	55.000	53.000	636.000
Lotariško	212.000	106.100	212.100
Luksemburška	74.900	190.900	212.100

Skupaj 341.400 450.000 1.060.200 ton, torej v celoti 1.731.600 ton kot osnovna količina, ki podleži tej odstotni omejitvi.

2. Francija mora dovoliti za uvoz izdelkov nemške železne industrije minimalno carino.

3. Uvoz železa iz Lotariške je podvržen carini. Zveza surovega jekla pa prevzame polovico carine in prišteje odgovarjajoči del k cenam svojih izdelkov.

4. Uvoz saarskega železa je carine prost.

5. Za uvoz luksemburškega železa velja isto, kar velja za lotariško železo.

Pogodba velja tri leta s pripombo (nemško), da bo v šestih mesecih končana kontingentacija vse zapadnoevropske železne industrije. Če bi ne prišlo do francosko-nemške trgovinske pogodbe (prej omenjena pogodba ni veljavna ali pa če bi slednja izgubila svojo veljavo, je razveljavljena tudi pogodba med francosko in nemško železno industrijo.

Obenem s pogajanjmi o nemško-francoski pogodbi so se vršila v Bruslju posvetovalna o ustanovitvi mednarodnega kartela producentov tračnic. Udeležili so se jih zastopniki Francije, Nemčije, Belgije, Anglije in Luksemburške. Sporazum pa ni bil dosežen, ker se delegati niso strinjali glede kvote, ki bi bila priznana poedini državi. Prihodnja konferenca bo v Luksemburgu. Čudno, da na to konferenco niso bili povabljeni zastopniki srednjeevropskega sindikata železne industrije, kateremu pripada poleg CSR, Avstrije in Rumunske tudi Jugoslavija. Kaj dela naša diplomacija, da je prezrla tako važen dogodek.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“
traja kakor štirje pari drti. Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene

Sladkorni trg

Minuli teden se je položaj na svetovnem sladkornem trgu poslabšal, dočim se je stanje sladkorne pese zboljšalo. Deževno vreme je zelo dobro vplivalo na sladkorno peso, ki se zdaj lepo razvija. Večina lastnikov s sladkorno peso zasejanega polja izjavlja, da je stanje pese dobro, ponosko celo prav dobro. To velja za vse evropske države, kjer sejejo sladkorno peso. V Nemčiji kaže sladkorna pesa zelo dobro, v Avstriji dobro, mestoma izborna, v Franciji in na Madžarskem skoraj dobro, v Angliji povsem zadovoljivo. Samo v Italiji je stanje sladkorne repe srednje.

Te vesti so vplivale na Anglijo, ki porabi največ sladkorja, zelo slabo. Trgovina s sladkorjem je popustila tako, da se je teden zaključil s najnižjimi tečajmi in da ni dosti upanja na porast cen. Najbolj so padle cene sladkorja za avgust, in sicer od 16/3 1/4 koncem junija na 15/10 1/4, za december od 16/7 1/4 na 16/1 1/4 in za maj od 16/10 1/4 na 16/5 1/4. Se bolj so padle cene v New Yorku, kjer so bili tečaj koncem tedna sploh najnižji. Na Kubi bo letošnji pridelek sladkorja rekordno, ker bo znašal nad 5 milijonov 100 tisoč ton, tako da bodo stare zaloge sladkorja v novi kampanji stalno pristiskale na cene zlasti še zato, ker so izgledi

na novo letino sladkorne pese več kot dobri. Na Kubi imajo idealno vreme, ki pospešuje tako letošnjo kampanjo kakor tudi bodočo letino. Tudi iz Južne Afrike prihajajo poročila, da bo pridelek sladkorne trstja — letošnji kampanji rekorden, in sicer 200 do 210.000 ton proti 165.000 tonam lani. Kakor vse kaže, bo sladkorja na svetovnem trgu čedalje več in cene bodo morale slednjič tudi pri nas popustiti, če si sladkorni kartel ne bo izmislil kakšnega novega trika, da ostane vse pri starem.

Organizacija mednarodnega lesnega kartela

Dunajski listi, v prvi vrsti strokovni listi lesne industrije, razpravljajo o akciji, da se ustanovi mednarodni kartel lesne industrije, ki naj bi obsegal Rumunsko, Jugoslavijo, Češkoslovaško in Avstrijo. Zamisljena je organizacija lesnih trgovcev, eksporterjev in lesne industrije, ki naj bi urejevala eksport in cene lesa v posamezni državi in pokrajini, kamor gori omenjene države izvažajo svoj les. Določiti se imajo tudi interese sfere posamnih pokrajin, bogatih na lesu in posamnih industrij, ki obdelujejo les. Ta kartel bi imel tudi nalogo regulirati cene lesa in lesnih izdelkov ter sploh določevati cene produkcije. Organizacija bi imela tudi nalogo ščititi one pokrajine, ki zelo trpe pod gospodarsko in mednarodno krizo. Stabilizirati se imajo produkcijski stroški. Nekateri zatrjujejo, da so izgledi za ustanovitev takega kartela zelo ugodni. Na čelu akcije stoji tvrdka bratov Ro semberga. Ta skupina je ustanovila z nekaterimi velebankami na Dunaju, v Italiji, Švici in v Berlinu (Bleichroeder Berlin, Avstrijski kreditni zavod na Dunaju, Bankhaus Schroeder, Banca Commerciale Italiana, Schweizer Bankverein v Curihu) delniško družbo za lesne produkte v Curihu z delniško glavnico 30 milijonov šv. frankov. Ta družba je stopila v stike z gotovimi ameriškimi lesnimi industrijami in stremi, da se sploh ustanovi svetovni lesni kartel.

Slipsoform
za gospe neobhodno potreben.

—g Modra galica dražja. Baš zdaj, ko potrebujejo naši vinogradniki modro galico, je poskočila cena od 8 na 12.50 Din za kilogram. V osemih dneh se je podražila modra galica za 2 do 4 Din pri kilogramu, vendar jo je težko dobiti.

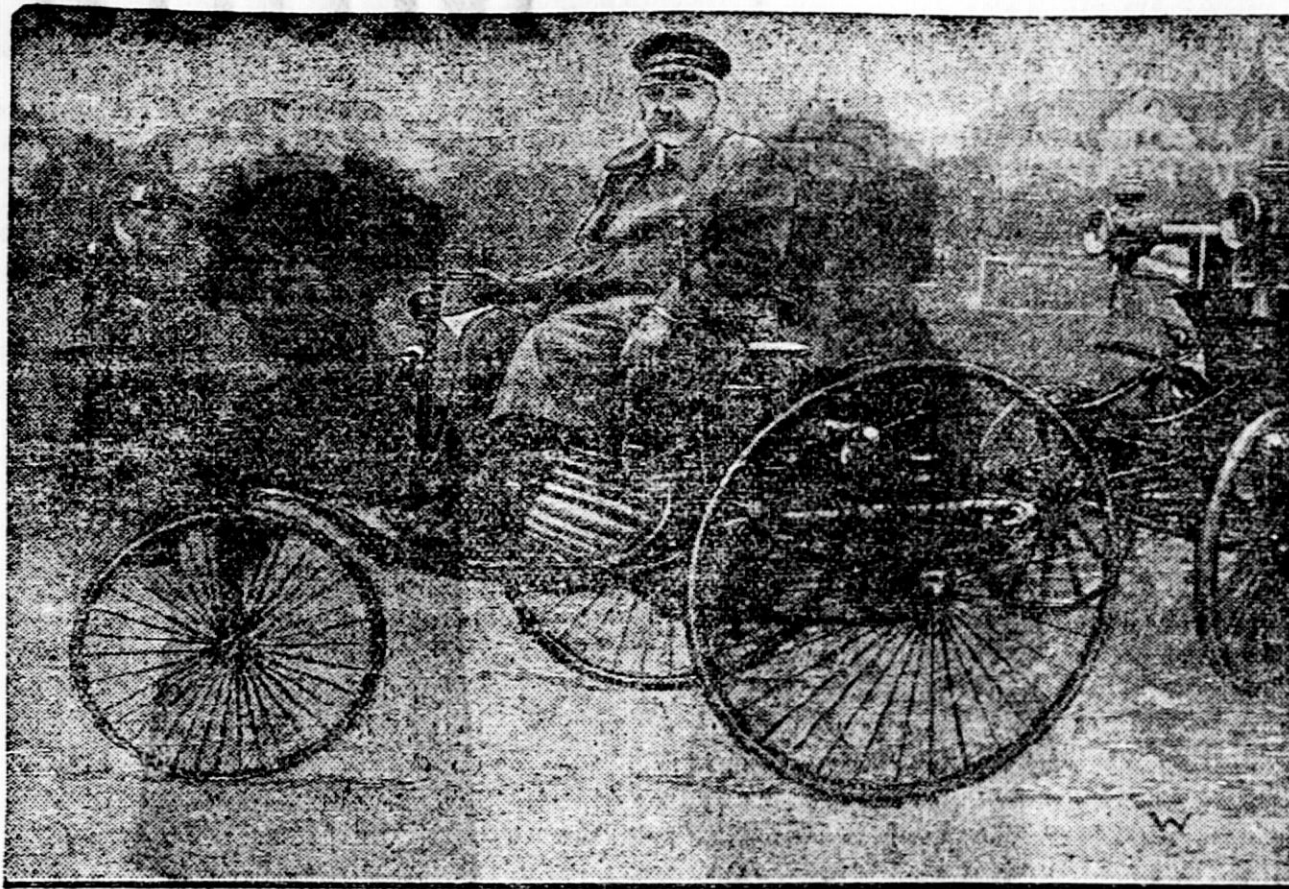
—g Modra galica. Kmetijski družbi se je posrečilo dobiti en vagon 98,99 % modre galice, ki je že dospela. Cena tej galici bo enaka kakor doslej, zvišala se bo samo za iznos nove carine s kladrino vred, t. j. za Din 1.75 pri kilogramu, tako da bo stala Din 9.25 za 1 kilogram franko Ljubljana. — To sporoča v prvi vrsti udom, katerim je naročitev morala v zadnjem času zavrniti, s pripombo, da naj naročitev nemudoma obnove, obenem pa naj družbi kupnino nakazejo. Nove naročbe se še sprejemajo.

—g Plenarna seja beogradske trgovske in obrtniške zbornice. Redna plenarna seja beogradske trgovske in obrtniške zbornice bo 31. julija in 1. avgusta. Za to sejo vlada v trgovskih krogih veliko zanimanje, ker bo na dnevnem redu tudi vprašanje novega carinskega tarifa. Drugo važno vprašanje, ki se bo obravnavalo na tej seji, je vprašanje davka od fizičnih delavcev in projekt zakona o neposrednih davkih.

—g Poljedelski tečaj za učitelstvo iz naše države se bo vršil po odredbi ministrstva prosvete v sporazumu z ministrstvom poljoprivrede od 20. julija do 30. avgusta t. l. v Sabcu. Stevilno učiteljev, ki se sprejmejo v tečaj z vsjo oskrbo, znaša 30.

—g Prodaja Bergmannovih cev (209 kg) se bo vršila dne 25. julija t. l. pri glavni carinarnici v Ljubljani od 10. dopoldne v magacinu A. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Sejem za pivovarniški ječmen. Bratislavska borza organizira v prostorih Mednarodnega domaškega semnja v Bratislavi sejem za pivovarniški ječmen. Sejem se bo vršil od 25. do 30. avgusta t. l. Posetniki semnja bodo imeli iste lahkote, kakor so dovoljene za posetnike donavskega semnja: znižanje železniških tarif, brezplačni vizumi, pomoči pri iskanju stanovanj itd.

KOČIJA BREZ KONJ. Na sliki vidimo zanimivo kočijo, ki jo vleče avto. Zopet nova konkurenca — to poi za konje.

—g Komisija za revizijo agrarne reforme v Slavoniji in Baranji je prispela pred štirimi dnevi v Osijek. Z delom bi morala pričeti takoj, pa je morala počakati predsednika Nikolo Bogdanovića, šefa agrarne direkcije v Ljubljani.

—g Prevoz 25 vagonov iz Bara v Zelenko bo oddala direkcija državnih železnic v Sarajevu dne 10. avgusta t. l. potom ofertalne licitacije. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja raznega lesa na panju se bo vršila dne 8. avgusta t. l. pri direkciji šume imovine občine Ogulin. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Silajen uspeh vzorčnega sejma v Milanu. Pred šestimi leti je bil prvi vzorčni sejem v Milanu lahek pričetek, letos pa je bil že velik in obsežen in dal je naravnost siljanje uspeha. „Corriere dela Sera“ poroča, da je bilo na letošnjem vzorčnem sejmu nad 1 milijardo sklenjenih kupcij in udeleženih tvevč 4859 na prostoru 240.000 kvadratnih metrov. Največ kupcij je bilo v industriji za transport in sport, to je za 239 milijonov, razdeljeni na 709 tvevč. Za 140 milijonov kupcij je bilo za tkanine in velike so številke tudi v drugih panogah. Inozemska udeležba je bila zelo izdatna. 25 dežel je bilo zastopanih, med njimi, kakor znano, tudi Jugoslavija. Iz Nemčije je imelo svoje izložbe 334 tvevč. Prihodnje leto bo z vzorčnim sejmom združena razstava cestnih zgradb. Poleg drugih držav si preskrbi za bodočo primeren prostor na sejmu tudi Jugoslavija. Za leto 1928. je bila namenjena velika razstava, ali sedaj je določeno, da se razstava nadomesti s podaljšanjem vzorčnega sejma na najmanj 3 mesece. Letošnji sejem je obiskalo 2 milijona ljudi, za bodočo se pričakuje zlasti iz inozemstva še večji poset.

—g Češkoslovaška cona v hamburškem pristanišču. Iz Berlina poročajo: Pogajanja glede obsega češkoslovaške cone v hamburškem svobodnem pristanišču so zaključena. O uporabljanju cone se vrše sedaj dogovori s Hamburg—Amerika—Linie. Gre tudi za ustanovitev družbe, ki bo preskrbovala prekladanje blaga in vožnjo po Labi.

—g Dobave. Vrše se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 6. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave bakrenih peči; pri komandi mesta v Sisku glede dobave 166.000 kg ovsa. Dne 7. avgusta t. l. pri komandi Otočakega vojnega okrga v Otočacu glede dobave 101.000 kg ovsa; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave razne pločevine, raznih vijakov, matic, svinčevih cev, žebeljev, železa itd. — Dne 8. avgusta t. l. pri intendaturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 191.000 kg ovsa. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Trgovina z vinom v Dalmaciji. Odeljenje za trgovino in industrijo velikega žu-

pana splitske oblasti naznanja trgovski in obrtniški zbornici, da se je trgovina z vinom po dobljenih poročilih tekom meseca junija t. l. razvijala slabo. Samo manjše količine so se izvozile izven oblasti in se je večina prodanega vina uporabila za domači konzum. Cene so stalne, po kraju in vrsti se plačajo bela vina: 45 do 50, opol 30 do 37.50, a črna 27.50 do 30 Din po Vol % alkohola.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. julija t. l. ponudbe glede dobave 1000 m³ mehkega rezanega lesa. (Pogoji na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije). Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. avgusta t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 500 komadov bobin svilenega papirja. — Dne 12. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materiala za razsvetljavo in svetilnih delov svetilk; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave orodnih strojev. — Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobave. Odeljenje za mornarico v Zemunu sprejema do 30. julija t. l. ponudbe glede dobave 1000 grosov cinkastih gumbov. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 8. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave škornjev in čevljev. Dne 13. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave gumljevega materiala; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega železnega materiala. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobave. Dne 18. julija t. l. se bo sklenila pri Odeljenju za mornarico v Zemunu direktna pogodba za dobavo 20 vagonov pšenične moke (tupa 80%). Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. julija t. l. ponudbe za dobavo 20.000 komadov lesenih podložkov za sode iz smrekovega lesa. (Pogoji na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 27. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 500 vagonov bukovih drv. — Dne 28. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave bakrenega materiala. Dne 31. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave gramoza ter glede dobave svinec. — Dne 3. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave praznega papirja in tiskarske barve. — Dne 8. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 250 vagonov drv za podkurjenje lokomotiv; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave stavbenega materiala (les, asbestnih plošč in cementa). — Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

I.

Lastnik življenjskega eliksirja in neizmerne bogastva.

V nekem od centra oddaljenem okraju Londona je stala stara, vendar pa še trdna hiša, ki je imela velik vrt. V tretjem nadstropju te hiše izza Cronwellovih časov z dobro ohranjeno surovo puritansko zunanostjo tiste dobe je stanoval dr. Ralph Morgan, kakor je pričala kovinska ploščica, pribita na potemnelih hrastovih vratih.

To stanovanje je obstojalo iz predsobe, jedilnice, kabineta in spalnice. Vse sobe so bile opremljene zelo priprosto, toda udobno in so imele za stanovalca to neprecenljivo vrednost, da je imel stanovanje okna na vrt. Zdravnik je ljubil tišino in zelenje ter je predpostavil dolgo hodo če treba udi ob slabem vremenu, življenju v šumečem središču mesta z njegovim ropotom, vrvenjem in otožnim razgledom na strehe in stotere dimnike.

Bila je divna avgustovska noč, tako tiha in opla, da je bilo okno v zdravnikovem kabinetu odarto. Za veliko pisalno mizo je sedel sam gospodar

stanovanja in čital pri svetilkah z zelenim abazurom debelo knjigo v obrabljenih platnicah.

Dr. Morgan je bil mlad, komaj tridesetletni mož. Lahko bi celo rekli, da je bil lep, če bi ga ne kazilo to, da je bil strašno suh in bled. Bil je visoke postave in krepkega stasa; gosti, zlatokostanjevi lasje na glavi in kratka, za spoznanje temnejša brada je krasila njegovo fino lice s klasično pravilnimi potezi, velike, stroge in zamišljene oči so bile nepredeljene barve; v trenutkih miru sivkasto-plave, pri najmanjšem razburjenju pa temne. Sploh se je odlikoval njegov pogled z nenavadno živahnostjo in kazal vsako duševno spremembo.

Oprema kabineta je pričala, da je bil Ralph mož znanosti in dela. Obširna knjižnica in številne police so bile polne knjig, žurnalov in brošur ne le iz medicinske stroke, nego tudi iz vseh ostalih panog človeškega znanja.

Zdravnik se je lahko mirne duše poglajal v knjige in svoje študije, ker pacientov malone sploh ni imel: sredstva za življenje mu je dajala dobra služba v veliki psihiatrični bolnici.

Ralph je bil zadovoljen s svojim položajem tem bolj, ker ga je slabo zdravje sililo k tihemu in rednemu življenju. Toda če je imel malo posla kot zdravnik, je pa delal tem več kot razborit mislec. Ni se zman dan za dnem ukvarjal z nerazumljivim problemom — blaznostjo. Neprestano razmišljanje o tem zagonetnem zlu, ki doslej znanstveno še ni po-

jasnjeno in ki izpodkopava človeško zdravje, je prislilo zdravniku, da je začel iskati rešitev te zagonetke.

Toda zaman je listal po razpravah praktične vede ter prebiral dela mistikov in alkimistov. Niti dela najbolj učenih psihiatrov, niti zamotane Paracelzove formule mu niso dale ključa od zagonetke. Povsod je videl kakor skozi meglo nekaj neopredeljenega in čutil zakone, ki so morali biti, pa se je njihov mehanizem potapljaj v temi in on je ni mogel razgati. Eno se mu je zdelo dokazano in sicer — da obstoja nevidni tok, astralno izločanje, podpirajoče zamenjavo tvarine med vsemi živimi bitji, ki ima odločilni in mogočni vpliv na organizme. Toda kako so delovale te nevidne sile in kakšnim zakonom so bile podrejene, to je ostalo zagonetno in zdravnik se je prepračil, da stoji celo učen strokovnjaki v teh problemih kakor slepci onemoglo pred to najtežjo človeško boleznijo — blaznostjo.

Blaznost je ostala oni neznani in nepojasnjeni problem, ki je neprestano mamil mladega zdravnika; njegova vroča želja je bila olajšati človeštvu te muke.

Včasih, po brezuspešnem prizadevanju rešiti to uganko, ki se mu je večno izmikala iz rok, se ga je lotevalo ogorčenje nad temi krutimi skrivnostnimi zakoni, ki krijeja — zanesljiva sredstva za olajšanje duševne bolezni.

Koliko učenjakov je že posvetilo vse svoje življenje izučevanju teh problemov, pa so vendar uspehi na polju duševnih bolezni malenkostni. Včasih je res pomagal magnetizem in hipnotizem, toda očitno je slučajno.

In Ralpa je opetovano mučilo vprašanje, zakaj je človeško življenje često splošna težka agonija. Dragoceni, oživljajoči duh izgine morda brez sledu; vse drugo pa segnijo v zemljo. Skrivnost je cili, za katerega se rode in umirajo milijoni bitij, ki se bori, mučijo in hrepene po nečem neznanem in ki jih odnese smrti s sveta kot nepotrebnih prah.

Zdravnik je pahnul od sebe knjigo o hipnotizmu, ki jo je čital, nato je vstal, stopil k oknu ter se ves zamišljen zagledal v zvezdno nebo.

Kakor biserna tkanina se je razprostiralo nebo z rimsko cesto, ki je izginjala v bleščeči megli. Svetovje za svetovjem, sistem za sistemom... Neskončnost je polna mirijad ogromnih svetov in vendar se zdi, da je premalo prostora. Nedvomno kosi smrt tam, kakor na zemlji. Občutje je kakor trava: spomladaj zeleni, jeseni pa vene in se spreminja v prah, ko je izpolnilo svoj namen. Ali je mogoče, da se godi isto tudi s človeško dušo — z razumno in mogočo psihično iskro? Kaj je res tako ničeva, da se zasveti kot blodeči plamenček nad zelenim močvirjem, potem pa ugasne na večnjam brez prošlosti in bodočnosti?

Moda

Počitnice! Koliko sreče je v tej sami besedi, koliko nedolžnega otroškega veselja! Če mora biti deca ob posebno svečanih prilikah oblečena tako, da je nič ne ovira v njenem gibanju, še manj pa v razvoju, potem ni treba posebej omenjati, da je treba obleči deca za igre in skakanje na obali praktično in priprosto. Tu velja načelo: čim manj ropotije na detskem telesu! Seveda s tem ni rečeno, da izgube neznane detske posebnosti in enostavnosti vso svojo privlačnost in eleganco. Naše slike kažejo, da se da oboje dobro združiti. Ali si je mogoče misliti večjo privlačnost, nego je mala deklica v obleki iz roza batista in šalov?

(Štev. 1.) Malo krilce se vije v mehkih, širokih gubah navzdol, graciozno se vzpenja blizu nad njim in ovrtnik iz črnih čipk, ki ni da bi morale biti pristne, zaključuje okrogli izraz v okusno obliko, ki se tako lepo prilaga našim deklicam.

Kratko, svetorumeneno krilce res ne more težiti deklice ali ji delati celo napotje. (Štev. 2.) Ob okroglem izrezu gosto nagubano, je brez rokavov, kratko, komodno. Posebna mikavost take obleke je v ozkih, v dveh plasteh razvrščenih čipkah, ki tvorijo širok rob in se vijejo v prikupljivih oblikah skoraj do polovice telesa. Seveda se to

lahko naredi v poljubni barvi, vendar je dobro, če se ornament čipk izbere v prijemni ali za spoznanje temnejši niansi. Potem se bolj odražajo in napravijo tudi bolj ši vtisi.

Največjo udobnost pa ima nedvomno nežna stvarica v kopalni obleki, ki jo lahko nosi ob lepem vremenu na obali ves dan. Preko rozastriko se položi svrtnik iz kožastega blaga z rozarobom in ni udobnejšega ter prijetnejšega kot ta primitivni kopalni kostim brez rokavov. Deklici se ni treba bati, da se zamaže ali strga. Saj se da lahko prati in nadomestiti!

To in ono

Od opice

Zopet imamo senzacijo, samo da to pot še ni tekla kri. Niso nikogar razmesarili ali pripravili za človeške konzerve, nego se pripravljajo, kdo je oče človeškega rodu, Adam ali gorila. Čudno, da se za mater nihče ne zmeni. Saj sta morali biti tudi pri rojstvu — ali da ne bo zamere — pred rojstvom tretjega človeka dva — Adam in Eva ali pa gorila in še ena gorila. Drugače ta reč tudi v onih prvih časih menda ni šla. Rebro je sicer res rebro, toda oče in mati opravita tudi brez rebra.

Torej v Daytonu, ali kako se že imenuje tisto senzacionalno gnezdo, kjer so se hudo sprli, gre sedaj za glavo. Eni menijo, da bi kazalo obglaviti tistega, ki smatra za svojega praprapradača gorilo, drugi zopet protestirajo in so za obglavljenje Adamovega prapravnika. Kdo bo v tem prepiru od glavo, še niso povedali in zato se ni bati, da pride 6 baptistov in 5 metodistov s krvinkovo vrvi jo že jutri tudi k nam.

Človek ima grešno dušo, pa si rad tako-le včasili misli: kaj pa če smo ljudje res opičji potomci. Stvar ni tako neverjetna. Ali ste že kdaj opazovali, kakšno zaupanje ima človek v svetlobo? Če ponoči zabldi, gre vedno za nočnim vešami in kresnicami, če tudi ne svetijo. Tudi razsvetljena okna ga privlačijo, kar pričajo razni nočni pohodi. Za tistega, ki je v temi, je svetloba vedno zapeljiva in če ljudje pravijo, da je polnoč ali črna tema mati vseh zločinov, bi lahko tudi rekli, da so nočne svetilke njihovi priganjajoči. To se vidi na pr. na pariški razstavi dekorativnih umetnosti, kjer je bil oni dan policijski komisar obveščen, da se je pripetilo v eni noči 30 slučajev žepne tatvine in sicer vseh 30 na Aleksandrovem mostu, od koder se najlepše vidijo reflektorji Eifflovega stolpa. Sicer pa ni nič čudnega, če tam tisoč in tisoč takih koprne, da bi se slekli do nagega, ne da bi jih kdaj prosil. Eifflov stolp sicer ne spada k razstavi, vendar ji pa dela veliko konkurenco, od kar ga je najel gospod Citroen. Ta gospod Citroen izdeluje, kakor znano, avtomobile v serijah — je nekak francoski Ford — in si izmislja reklamo, ki vzbuja še večjo grozo, nego ona izdelovalca mila Carum, čigar lepaki z znamenitima »bêbê« so največji na svetu. To reč lahko vidite zdaj na stehi bivšega Jockey-Cluba na bulvarju Kapucink. Je 30 metrov visok in »bêbê« bi merilo 180 m, če bi se naslikalo v skladu s svojo glavo na lepaki.

Toda kaj je 180 proti 300, proti višini Eifflovega stolpa? Gospod Citroen, ki hoče na vsak način postati Ford, zna delati kolasalno reklamo. Njegovo ime je bilo pred leti s pomočjo aeroplanov napisano visoko na nebu, on je dal s svojimi motorji prevarati Sahara po dolgem in počez. Toda vse presega njegova najnovejša reklama. Amerika se naj kar skrjuje. Težko je uginiti, za koliko tisočakov je najel Eifflov stolp, kako globoko je moral seči v žep, da je uredil vse, kakor zahtevajo njegovi računi, in koliko desetisočakov izda zdaj vsako noč, ko razsvetli ta orjaški stolp tako, da strme

domačini in tujci. Njegovo ime je napisano na oni ogromni piramidi od zgoraj navzdol in je kakor baletni kralj sred drugih razsvetljenih črk in reklamnih napisov. Začne se ta reklama iluminacija s tem, da se plazijo in skačejo po obrisih drobne iskrice. Kdor ne pozna topografije Pariza, bi si pač ne mislil, da je tam, kjer skače ta Elijeva svetilka, najvišji stolp sveta. Potem nastane iz iskrice šopek belih zvezd in slednjič se pojavi v bajni svetlobi ime Citroen, francoski avtomobilski kralj.

Ameriški način reklame je že na evropskih tleh, gospod Citroen zna imenito posnemati, opica tudi. Zato bo grdo, če onega profesorja v Daytonu obglavijo, ker ne priznava Adamovega rebra in Evinega jabolka.

Katastrofa v svetovju

Na observatorijih v Afriki in Avstraliji so dobili astronomi pred leti potom ogromnih daljnogledov svetlobno vest o kozmični katastrofi, ki je nastala daleč nekeje v svetovju. Ti svetlobni znaki pričajo, da je nastal nekeje v svetovju prevarat. Ogromno nebesno telo je moralo zadeti ob roj meteorjev. Pred dnevi so opazovali v Južni Afriki svetlo zvezdo, ki se je pojavila nepričakovano na nebosklonu tam, kjer se leskeče zvezda Kanopij. Te, doslej neznane zvezde, zemljani do zadnjega časa nedvomno sploh nismo videli. Nova zvezda je — kakor dokazujejo številna opazovanja podobnih pojavov — že dolga leta znanilka strašne katastrofe v svetovju. Tam, kjer vidimo sedaj rdečkasto svetlobo novega nebesnega telesa, je nastala strašna eksplozija. Ugašajoče solnce, morebiti tisočkrat večje od našega solnca, je prišlo v sfero ogromnega roja meteorjev, ki so začeli padati nanj z nepopisno brzino in silo. Ognjeni dež razbeljen meteorjev je padel na to ugašajočo zvezdo. Posledica tega je bila, da se je začelo to nebesno telo zopet svetiti in da vidimo sedaj na nebu novo zvezdo. Morebiti je zadelo ta katastrofa v svetovju tudi morja plinov, ki jih slutimo v rimski cestici, in sedaj se vrste visoko gor nad nami grozne eksplozije, čijih obsega in posledic človeški razum sploh ne more dometi. Kakšne bodo posledice teh nenavadnih dogodkov v svetovju za našo zemljo in njeno atmosfero in da-li bomo sploh čutili, da se je tam gor nad nami nekaj spremenilo, je težko povedati.

Nove zvezde so razmeroma redek pojav. V 10 letih zabeležijo astronomi kvečjemu dva taka pojava in sicer večinoma v bližini rimske ceste. Slični pojavi nastanejo večkrat v sozvezdju Kasiopeja. Astronome je najbolj presenetila znamenita nova zvezda v sozvezdju Perzeja, takozvani Novi Perzej, ki se je pojavila nepričakovano kot zvezda druge velikosti, dasi je prejšnji dan niti z največjim daljnogledom niso videli. Nekaj časa je svetila ta zvezda na nebu tako, da je posekala vse druge stalnice. Slednjič ja začela njena svetloba pojemati in sedaj je ta zvezda komaj še desete velikosti.

Kmalu so astronomi opazili, da je okrog nove zvezde svetla megla, ki je bila čedalje večja. Nedvomno je bila ta zagonetna zvezda ugašajoče solnce, ki je zašlo pod vplivom meteorjev v kozmično meglo, kjer je nenadoma zopet zažarelo. Takrat so izračunali, da je nastala katastrofa na razdalji 600 milijonov km od zemlje, t. j. 11 milijonkratna razdalja naše zemlje od solnca. Svetloba potrebuje za ta izlet 170 let. Katastrofa, ki so jo opazili l. 1901. je torej nastala faktično nekako sredi 18. stoletja.

Kdaj je nastala strašna vulkanska katastrofa, ki so jo naznanili nam zemljanom svetlobni znaki te dni? Doslej astronomi še niso izmerili razdalje naše zemlje od nove zvezde, ni pa izključeno, da je minilo od tega usodnega dogodka v svetovju že nekaj stoletij.

O. S. Marden:

Greh malodušnosti

(Prevedel dr. I. S.)

Če pa vendarle zopet zajedse v stiske in težave in si potrni in brez poguma, poskušaj s silo in vztrajnostjo priti do prepričanja, da se mora obrniti vse zopet na bolje, ker živis v božjem svetu. Vztrajaj v tem prepričanju izmaga sebe in s čudom boš opazil, kako izgine tvoja potrnost in v njo neugodne okolnosti.

Če te pa bo tudi potem še zopet hotelo obiskati nerazpoloženje, poidi v samoto, proč od ljudi, ter spregovori odkrito in razumno sam s seboj, kakor da bi govoril z otrokom ali s prijateljem, ki ga najdeš v obupavanju. Zelo dobro je, ako moreš to tako prirediti, da se poprže še izkloples in dobro oblečeš. Govori si besede približno te-le vsebine: »To je nenaravno stanje. Večno in resnično je le soglasje. Nesoglasje je le od sotnosti soglasja in ni samo po sebi nič resnišnega.« Po kratki dobi vaje ti bo uspelo očistiti nebo svojega duha od vseh oblakov.

Saj smo že večkrat doživeli, kako preminejo taki težki trenotki. Prišel je k nam prijatelj iz naše mladosti ali bivši sošolec ali pa kak prav vesel znanec ali pa nas je doletelo kaj zelo prijetnega — vsakokrat pa je bilo baš nasprotje malodušnosti, ki jo je premagalo. Iz tega se lahko poučimo, da je vedno le nasprotje vsebine misli, ki odganja slabe misli ravno tako, kakor če se mora tema umikati pred vzhajajočim solncem. Zato ravnaj enako, ako čutiš, da te hoče napasti malodušnost: Prenehaj z delom, ki ga baš opravljaš in napolni svoj duh z veselimi mislimi. Čeprav se ti zdi to izpovedka težko.

Preiskuješ-li potem natančneje, zakaj te navdaja malodušnost, spoznaš kmalu, da se skrivajo za njo mnogokrat čisto fizični vzroki: Izčrpan si, preveč si delal, mogoče si se tudi preveč najeđal ali pa si se sicer kako drugače pregrešil proti pravilnemu načinu življenja. Poišči si kakšno nedolžno kratkočasje.

ki bi te razvedrilo in pripravilo na smeh. Mnogim ljudem zadostuje že, če se veselo poigrava z otroci, drugi se zatečejo zopet h kakšni komični gledališki igri, drugi zopet si poiščejo lahko, toda veselo zabavo z znanci ali pa vzamejo v roko dobro knjigo. Tudi urica spanja ti dobro dene.

Neki moj znanec mi je pravil, da se najboljši razvedri, ko pride utrujen in izčrpan domov, če se izkloples in lepo obleče za večer. Počuti se potem, kakor da bi bil novo rojen. Končno ni tudi izključeno, da se naše skrbi in muke drže nekako naše obleke, ki smo jo nosili po dnevi in ki se napahtji naše pare, tako da sprememba obleke povzroči tudi spremembo atmosfere, ki nas obdaja.

Sam si moraš poiskati to, kar bi moglo najbolj in najhitreje spremeniti tvoje duševno razpoloženje. Na vsak način pa moraš to, kar te tišči k tlom, kakorkoli obvladati in sam stoniti iz mračne senice v svetlobo. Zakaj ako dobro pomisliš, da je to vendar blaznost, da celo še preje naravnost zločin na tem krasnem svetu, polnem veselih in prijetnih stvari in najdražestnejših možnosti za nas, ako se kdo plazi po njem z žalostnim obrazom, kakor da bi bilo vse življenje sama prevara.

Turisti, turistinje!

Vsa oblačila primerna za pohod v planine iz najtrepnejšega suknja, damske hlače, krila itd. izdelava in dobavlja po meri kar najceneje tvidka

Drago Schwab - Ljubljana

Kako so se v Carigradu iznebili psov

Carigrad se je že od nekdaj slavil kot mesto psov. V vsakem starejšem topisu čitamo o krdelih psov, ki so se klatili po carigradskih ulicah, in noben profesor zemljepisja ni pozabil omeniti psov kot posebnost nekdanje turške prestolice. Carigradski psi niso bili domače živali, ki imajo vsak svojega gospodarja, nego so se klatili po ulicah brez stalnega bivališča kot divje živali, ki bi bile vsakomur nadležne, samo Turki so jih mirno gledali. Psi so pa imeli tudi svoje zasluge za mesto, ker so pojedli vse pomije in drugo nesnago, ki je v Carigradu po ulicah nikoli ne manjka.

Slednjič so se ti psi tako razmnožili, da so se jih naveličali celo potrpežljivi in leni Turki. Mestna občina je začela razmišljati, kako bi se iznebila te zalege. Po dolgem posvetovanju so sklenili poloviti vse pse. To sicer ni bilo posebno lahko, vendar si je pa mestna uprava pomagala na ta način, da je določila za vsakega psa posebno nagrado. Ujete pse so prepeljali na osamljeni otok blizu Carigrada, kjer so jih izpustili. Bilo jih je toliko, da so pokrili ves otok, tako da so prvi plimi se je to številno skrčilo. Valovi so jih mnogo odnesli. Ti so bili še srečni, ker so kmalu utonili. Druge pa je čakala kruta usoda. Brez hrane so begali po skalah, tulili in ozorjali s tem parnike na svojo nesrečo. Čez nekaj dni je tuljenje na otoku utihnilo. Vsi psi so od lakote poginili. Še dolgo je bilo videti na otoku kuppe kosti — zadnjih ostankov carigradskih psov. Zdaj je Carigrad mesto, v katerem je najmanj psov.

Telefon na oceanem parniku

O telefoniji na krovu ladje se poročajo: Potom na krovu Lloydovega parnika »Kolmbus« postavljene telefonske postaje so bili s sodelovanjem telegrafsko-tehničnega urada napravljeni novi poskusi radiotelefonskega prometa, med parnikom, nahajajočim se na morju, in govorilnicami na kopnem. Brezžične pogovore je sprejemala obrežna postaja Norddeich in jih sprejajala na telefonsko omrežje. Poskusi so se raztezali na napravu takozvanega »protigovornega obrata«, to je neprestanega medsebojnega pogovora udeležnika na krovu z udeležniki krajevnega priklopa na suhem. Izredna prednost protigovornega napravn dosega: njim poskusom radiotelefonske zveze med ladjo in deželo obstoji v tem, da je bilo treba doslej na krovu se nahajajočo postajo za sprejem odgovora s kopnega šele izpremeniti od pošiljanja za sprejemanje, to je od govornika na poslušanje. To je oteževalo radiotelefonski promet med morjem in deželo, ker pri tem načinu prometa ni bilo mogoče vpasti v govor, marveč je bilo treba vedno počakati, da je vsakdo, kdor je govoril, prenehal govoriti sam. Dosedanji poskusi so pokazali, da je mogoče ob problem protigovornega s krova na deželo in obratno praktično rešiti.

Srednjeveške obsodbe

Kazenski sodniki v Draždanah XVI in XVII. stoletja so znani po svojih strašnih smrtnih obsodbah tako, da so veljali za najhujše sodnike v svetem rimskem carstvu nemškega naroda. Na Saksionskem so se vsi zločini presoiali po kazenskem redu cesarja Karla V., ki je določal n. pr. za umor zakonca kazen ugotopenja s poostitvijo, da je bila delinkventu v vrečo pridejana kaka opica, mačka, kača ali stekel pes. Predno je vrečo izginila v vodi, kar se je prepečevalo včasih cele ure, so morale smrtne žrtve pretrpeti strašne muke s strani živali, vrznenh z njimi vred v vrečo. Marija Reinlerin v Draždanah je ubila svojega moža, ker je bil nepoboljšljiv pijanec in zapravilavec in obsojena je bila na tako hudo kazen ugotopenja. Sodni akti iz leta 1597 pišejo: Ker je Marija Reinlerin prostovoljno trajno trdila in priznavala, da je ubila svojega moža, je bila po sklepu sodišča vtaknjena v vrečo, vržena v reko in ugotopenja. Prvi kazenski sodnik v Lipsku, Beneditus Charpzow, ki je umrl okoli l. 1660, je izdal tekom svojega 30 letnega delovanja nad 20.000 smrtnih obsodb.

Starost žene

Zelo se razlikujejo mnenja glede starosti žene. Eni pravijo, da mora imeti vsaj polovico let svojega moža, drugi trde, da je najboljšje za obe strani, ako sta enako stara, tretji zopet mislijo, da mora biti razlike najmanj 5 let, dobe se pa celo ljudje, ki menijo, da je dobro za moža, če je žena za kako leto starejša od njega.

Angleži, ki so brihtne glave, so postavili nekako formulo, po kateri mora imeti žena polovico in še 7 let moškeve starosti. Tako n. pr. bi moral 30 let star možki poročiti mladenko 22 let, to je 15 in 7; možki, star 40 let, bi moral vzeti za ženo mladenko 27 let itd. Toda kolikor bolj se množe leta moškega, toliko manj je razmerje v tej formuli proporcionalno in neke hudo dobeži so k formuli pripomnili, da jo je napravil najbrže kak starec. Pri natančnem pregledovanju se vidi, da kolikor bolj se množe leta moškega, toliko bolj vpadajo leta ženske. Pred kratkim smo poročali tudi o mnenju cikaškega učenjaka Redfialda glede starosti, katera je potrebna, da se rode dobri in človeški družbi koristni ljudje. Uglah se to in ono, le prepogostoma pa ne drži dobro ne eno ne drugo. Kjer ni duševnega sklada med zakoncem, tam ni sreče in tam ne prihajajo v poštev nikake formule in nikake druga mnenja.

Nenavaden biološki pojav

Moški, ki se je razvil v žensko?

Budimpeštanski »Esti Kurir« priobčuje podrobnosti čudnega procesa, ki pravzaprav spada v področje spolne psihopatije. Pred tremi leti se je seznanila hišna Ester K. z mladeničem Aleksandrom B., s katerim se je tudi poročila. Zakon je bil prve dve leti prav srecen in mlada žena je porodila otroka, ki sta ga roditelja oboževala. Kmalu pa je žena opazila nenavadno spremembo na svojem možu. Mož je dobival popolnoma ženske oblike. To je ženo tako prestrašilo, da je zapustila hišo. Mož ji je sledil in jo prosil, da se vrne k njemu, češ da brez nje ne more živeti. Mlada žena pa ni hotela ničesar vedeti o tem in nedavno se je zaročila z drugim mladeničem, s katerim bi se morala v kratkem poročiti. Pri okleu so ugotovili, da je nevesta že poročena in za deva je prišla pred sodišče.

Med preiskavo se je ugotovilo, da je Aleksander B. ženska in da se je poročil z Ester K. na podlagi ponarejenih listin. Navzlic temu pa ostane nepojasnjeno vprašanje otrokovega rojstva. Sodišče je mnenja, da gre za znanostni slučaj seksualnega prehoda. Verjetno je, da je bil Aleksander B. še moški, ko je poročil Ester K., da pa se je v teku let spremenil v žensko. Sodišču dela vprašanje, če je bil Aleksander B. pri sklepanju zakona mož in če je zato zakon smatrali za veljaven, največje težkoče.

V Budimpešti je vzbudil ta slučaj seve veliko senzacijo in o tem so podali svoja mnenja tudi zdravniki. V slučaju nedvomno ne gre za seksualni prehod, ker je prehod moža v žensko, kakor to smatra sodišče, nemogoče. Znanost sicer pozna fizični prehod, effeminatio, pri katerem gre za fizično aberacijo. Na posledični tega pojava izginejo moške lastnosti, pojavijo se pa značilne ženske lastnosti. Nasprotno se v praksi pogostokrat pripete slučaj, da je spol mogoče ugotoviti šele v poznejših letih, med 17. in 20. letom.

Pustolovec prijet na Dunaju

Preteklo leto je v Splitu izvršil nebroj tatvin in sleparij 44-letni Ivan Bonačić-Jerkov. Izdajal se je za trgovca, zastopnika raznih tvrdk in povdarjal je zlasti, da vsak hip lahko vsakomur izdaja potni list za Ameriko. Osleparil je mnogo seljakov iz spiliške okolice, vsakega za več tisoč Din. S pomočjo svojih agentov je postal med selaki tako popularen, da so se ljudje glede potnega lista bolj obračali nanj, nego na pristojne oblasti. Poleg seljakov je goljufal tudi meščane, med drugim trgovko Milko Srdelič in zlatarja Šimuna Čovića za več tisoč dinarjev. Čim so mu postala tla prevročja, čj izgubil in vsa poizvedovanja za njim so ostala brezuspešna.

Nekega dne je bilo policiji na Dunaju prijavljeno, da je neki Dalmatinec izvršil številne sleparije po mestu. Policija je pričela poizvedovati za Dalmatincem in ga kmalu izsledila. Bil je to Bonačić, ki je pred našimi oblastmi pobegnil v Avstrijo ter tam nadaljeval svoje pustolovsko življenje. Na Dunaju se je popolnoma spremenil, dal si je rasti brado in brke in si nadel črnilnik. Še malo ni bil sličen prejšnjemu Bonačiću. Spremenil je tudi svoje ime in šele po dolgem zasliševanju je priznal, da je identičen z Bonačićem. Na Dunaju je bil radi izvršenih sleparij obsojen na pet mesecev ječe, po prestani kazni pa so ga avstrijske oblasti odpremile v Split, kjer se sedaj vrti proti njemu preiskava.

• Konji za dirko zgoreli. Iz Hamburga poročajo, da je na prostoru za tekme pri Altoni izbruhnil velik požar in zgorel je 80 m dolg hlev, v katerem je bilo 50 konj za dirko. 36 so jih rešili, 14, med njimi najboljši, so pa poginili v ognju. Inventar ogromnega hleva je ves uničen.

• Muzej današnje mode v Parizu. Poročajo, da namerava mestni svetnik g. Delavenne v Parizu otvoriti muzej današnje mode, ki utegne postati izredna atrakcija za moderno žentvo. Vsi najlepši in najoriginalnejši modeli sezone bodo zbrani v muzeju. Nekateri listi menijo, da ime muzej ni baš najsrečnejše izbrano, pozdravljajo pa Delavennovo prizadevanje, misleč, da je priprlost sedanje mode priporočljiva in da morala ne trpi pod njo, da ni govora o moralni dekadenci in da se baš s tako prireditvijo hoče vzdržati modna dostojnost.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOLSEK
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOP

Opiti proces Razdraženost prebivalstva v Daytonu.

Ortodoksi in zakrknjeni krogi doslej neznane mesteca Dayton so sklenili ustanoviti fundamentalistično univerzo, ki ima gojiti biblijsko vedo in braniti teorijo Mojzeso o ustvarjenju sveta. V ta namen so že zbrali 20.000 dolarjev in neki verskofani tičen veleposestnik je dal za tako univerzo 20 acrov zemlje na razpolago. W. J. Bryan bo izvoljen za rektorja te univerze.

Pisatelj Mencken je objavil satiričen in sarkastičen članek o mestecu Daytonu, ki ga primerja nekdanji Abderi. Članek je tako razburil Daytonce, da so pisatelja na ulici počakali ter ga temeljito pretepili. To so bili njih argumenti proti Darwinu.

W. J. Bryan je predlagal, da se poleg znanstvenikov pozovejo kot priče — izvedenci mnogi teologi. Več teologov baptistov je že iz Newyorka odpotovalo v Dayton, da podajo pred sodiščem svoje »znanstveno mnenje« o evolucijski teoriji.

Burna razprava 16. t. m.

Pri razpravi dne 16. t. m. je izjavil W. J. Bryan glede kontrole učnih knjig, da niso bile nobene nove učne knjige izdane, ker mora vsak državljan vedeti, da je tako delo nesmiselno in neuporabno, odkar je v veljavi tennesee-zakon. Avditorij je izjavil Bryanovi tako strastno in silovito ploskal, cepetal je tudi z nogami, da je moral sodnik poslušalce opozoriti na nevarnost, da se odere pod razpravne dvorane, ki je v prvem nadstropju.

Državni pravdnik Kenzie: »Obramba skuša dela Boga in s tem smisel biblije po- pačiti. Obramba trdi, da je Bog ustvaril ne-

ko malo protoplazmo, jo vrgel v vodo in ji dejal: Tako, mladi, sedaj čakaj 8000 let, po- tem iz tebe nekaj napravim!»

Branitelj Dartow proti državnemu pravdniku: »Ali si Boga predstavljate kot človeka?»

Državni pravdnik: »Da!»

Branitelj ironično: »Tak vaš Bog je naj- brže nekoliko bolj kakor človek. Ali ver- jamete, mister Kenzie, da je bil svet v res- nici ustvarjen v sedmih dneh?»

Državni pravdnik: »Čas ne igra vloge. Ali verjamete na Boga,« se je obrnil držav- ni pravdnik na branitelja Haysa. Odgovor: »To vas nič ne briga!»

William Bryan je na popoldanski raz- pravi imel zelo obširen govor o postanku sveta, izjavil se je proti dopustitvi znanstve- nikov za priče in je strastno napadal mo- derno znanost. Napadal je znanost, kjer taji brezmadežnost Device Marije in druge ču- deže, ker ne veruje več v osebnost Boga in neumrljivost duše. »Dobro kristjan veruje, da je prišel z nebeskih višav. Toda znanost mu hoče dokazati, da prihaja iz nižav. Ne moremo dovoliti, da znanost jemlje otro- kom v državi Tennessee vero, da prihajajo potem v življenje kot skeptiki, brezverci in neverniki«. Zagovorniku Darrowu je očital, da je pri zagovoru znanih dveh morilcev milijonarskih sinov Leopolda in Loewjeja v Chicagu opravičeval njih zločin s citiranjem nemškega filozofa Nietzscheja, katerega je delal odgovornega za njiju zločin. Zagovor- nik je poskočil s sedeža in ogorčeno prote- stiral. Bryan je nato povdarjal: Evolucija vzgaja učence za morilce!

Zagovornik Darrow: Znano mi je deset slučajev, ko so duhovniki svoje čene umo- rili. Verni in v sveto pismo verujoči dečki so morili kakor zverine.

Porotniki ne smejo poslušati mnenja znanstvenika.

Sodišče je pričelo zasliševati učence ob- tožene profesorja Scopesa. Objektivna javnost kritizira postopanje sodišča, ki je znalo na rafiniran način odstraniti iz poro- ne dvorane nekatere porotnike, da ne bi imeli prilike poslušati objektivnih izjavij profesorja Maynarda Metcalfeja, ki je znan kot znanstvena avtoriteta v naravo- slovju. Sodišče se je balo, da ne bi ostali porotniki pod vplivom znanstveno uteme- ljenih izjavij tega učenjaka in zato je na- svetovalo porotnikom, da se za časa nje- govega zaslišanja iz dvorane odstrani. Po- rotniki so to radevolje storili. Dayton, me- sto opitega procesa, se torej odlikuje tudi po posebnih procesualnih metodah. Obram- bi je stališče zelo oteženo. Neki 14-letni učenec, ki je prisostvoval predavanju prof. Scopesa, je izpovedal, da je imel vtis kakor da prof. Scopes govori o človeku v isto vrsto z mačkami, konji, opicami, kra- vami in drugimi živalmi. Vse te vrste je potem označil za »človeke«. Drogist Robinson je izjavil, da mu je prof. Scopes nekaj re- kel, da ne more v Daytonu živeti, ne da bi kršil zakone. Njegovo učno knjigo je sedem let prodajal, ne da bi se oblasti nad njo spodbilke. Zagovornik Darrow je nato pre- čital nekaj mest Scopesove knjige o evolu- cijski teoriji, na kar je državni pravdnik takoj v znak protesta začel obnemati štati- genezo.

Sodnik Raultston je izjavil: »Zagovor- nik Darrow je predlagal za pričo znanstve- nika Maynarda Metcalfeja. Izreči ima mne- nje o evolucijski teoriji. Zahtevam, da še pred njegovim zaslišanjem porotniki zepu- ste dvorano, da nanje ne vpliva Metcalfejeva izpoved!»

Prof. Metcalfe je izjavil, da je zemlja po nazorih znanosti stara najmanj 600 mil- jonov let, da človek nikakor ni eno najraz- vitejše bitje in da obstoji več okamenin, ki jih lahko klasificiramo tako za človeka ka- kor za opico. Priznal je, da je lahko obsto- ječe teorije izpodbijati.

Kakšno razburjenje in kakšen fanati- zem vlada v Daytonu, najbolj označuje in ilustrira dejstvo, da je Bryan med razpravo vrgel pred zagovornika Darrowa iz lesa iz- rezano opito glavo s pripombo: »To je tvoj sorodnik!« Darrow se je Bryanu vljudo za- hvalil ter mu pripomnil: »Vam pošljem oslo- vo glavo!« Značilno je tudi, da je daytonsko občinstvo sprejelo izjavo znanstvenika Met- calfeja o starosti zemlje s huronskim kro- hotom in zasmehom.

Sedlarček - mešetarček

Marinkov Janez, po poklicu sedlarček, se je zadnja leta posvetil mešetariji. Kup- čija je dobro nesla in zato ni čuda, da se ga je Janez večkrat pošteno nalezel. Mož je imel radi piljanosti že nešteto krat opri- viti s policijo in ima samo v zadnjem času beležiti okoli 20-kazni radi piljanosti. Naj- zanimivejše pri vsem tem je, da Janez, ka- dar je nasekan, noče hoditi peš. Zato se do- gaja, da ga na policijo pripeljejo s »cizco« ali pa prav »nobe« z izvoščkom. Včeraj se ga je Janez, ki je napravil dobre kupčije, zo- pet pošteno nalezel. Opotekajoč se preko Vodnikovnega trga mu je naenkrat spode- telo. Padel je, kakor je bil dolg in širok. Toda Janez je menil nič tebi nič kar oblezal, ni se hotel več dvigniti in morda bi ležal še tudi danes, da ni pristopil stražnik ter ga pozval na policijo. Janez, kateremu so ške kilecale noge in se šibila kolena, ni mo- gel hoditi in tako je stražnik pozval izvoš- čka, ki ga je lepo pripeljal na policijo. Tu so Janeza vtaknili v zapor. Bil je tako na- trkan, da je smatral stražnika za vola in je

neprestano kričal: »Koliko daste za tole živinčce?« Blodil je še dolgo v zaporu sli- čne neumnosti, dokler ni zasmrčal.

Danes jutraj, ko se je nekoliko strez- nil, so ga prepeljali pred službojučega urad- nika. »No, Janez, kaj je z Vadi?« ga je vprašal uradnik. »Eh, gospod, nekaj sem zaslužil, pa sem se ga spet naluckal,« je lakonično odvrnil. »Ali ste pripravljeni po- ravnati tale račun?« je pripomnil uradnik in mu naštel po vrsti: »30 Din izvošček, 20 Din kolek, 5 Din pristojbina, kazen 100 Din. Ponižno je izjavil: »Al ni preveč gospod?« »Kakod hočete, ali pa 5 dni zapora.« Janez je nekaj časa ugrljal in računal, nazadnje je pa ugotovil, da pride zapor vsekakor cene- je ter izjavil: »No ja, naj bo! Grem raje v zapor!« Scer pa prosim, gospod, da me drugi kar s »cizco« na policijo pripelje. Uradnik je bil zadovoljen, Janez tudi in od- šel je v brzono, da odsluži odškodnino za policijo.

* Najlepše noge na svetu ima ruska plesalka Nemčinova, katero je angažiralo neko veliko varieté - gledališče. Iz Pariza poročajo, da je plesalka ob tej priliki hitela zavarovati svoje noge za svoto 30.000 ster- lingov. Neki izvedenec v ženskih nogah je tem povodom slovesno izjavil, da ima Nemi- činova najlepše noge na svetu. Zavarovalna družba, ki jo je sprejela, izključuje iz zava- rovanja: Irsko, Rusijo, Poljsko, Avstrijo, Madžarsko, Nemčijo, balkanske države in Turčijo. Te dežele so torej po mnenju zava- rovalne družbe nevarne za lepe noge ruske plesalke.

* Koliko se pokadi na svetu. Največje število cigaret pokadi letno Amerikanci. Na vsakega prebivalca pride letno 628 cigaret, nato sledi Nemčija s 599 cigaretami, Belgi- ja s 513, Italija z 284, Francija z 249 in Švedska s 184 cigaretami.

Sanatorij dr. K. Szegő — Abbazia — (OPATIJA)

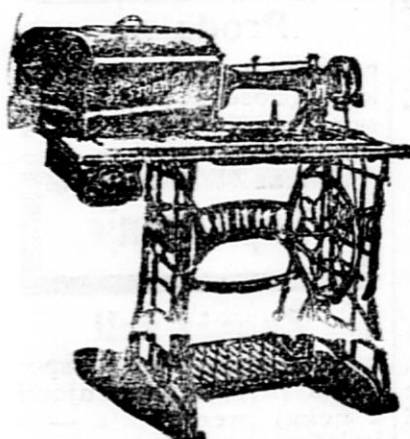
Zdravljenje z utrjevanjem in učvrščenjem.

Najprijetnejše bivanje za rodbino. Otroci od 7. let naprej tudi brez spremstva. Nudi otrokom vso na- slado obrežne kopeli, staršem popolno pomirjenje.

Mehanično umetno vezenje

perila, zastorov, monogramov, oblek, bluz itd. v plo- ščatem in verižnem vbodu, — madeira, richelle z belim in naj- različnejšim materialom. — Entlanje, predtiskanje.

MATEK, Ljubljana, poleg hotela »Strukelj«.

15 letno jamstvo
najboljše STÖWER ši- valni stroji s pogreznim transporthjem (grabeljo); z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, ve- zenje ali šivanje
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Seleburgova ulica 6/1. 116T
Telefon št. 980

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

kruvet, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vedvodov.

naprava streševodov, kopališke in klozetne naprave

izdelovanje posod iz pločevine za

linze, barvo, lak in med vsake

velikosti kakor tudi posod (škafle)

105 L za konzerve.

Najstarejša slovenska

gleskarska in ličarska

delavnica

Ivan Bricej, Dunajska c. 19,

se priporoča. Izvršitev točna, cene

zmerne. 1798

Damske obleke

fine in okusno iz- delane od Din 80— do 170— BLUZE najnovije od Din 50— do 150—, PREDPASNIKI beli, barvasti, klotasti in iz lista, kombineže kakor tudi različno damsko perilo ne dobite nikjer tako dobro in poceni kot pri

F. in J. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Oglejte si izložbo!

Natečaj.

OBČINA MOSTE pri LJUBLJANI razpisuje zgradbo elektrarne, debave in montažo lokomo- bile 100 HP, električnih strojev in preureditev obstoječega omrežja.

Natančni pogoji dobe se v občinski pisarni v Mo- stah. Ponudbe je vlagati do včevši 2. avgusta 1925.

IV. BRONČIČ & E. REBERNIK

pleskarja in ličarja

Ljubljana, Karol Kotnikova ulica

(baraka za Ledino)

se priporočata cenj. občinstvu.

Cene zmerno, postrežba točna.

Triletna garancija. 121 L

! Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično

snajenje in vsakovrstno bar-

vanje oblek.

ANTON BOC

Ljubljana, Selenburgova ulica 6

1. nadstr. Glince-Vič 46

Pozor na zimo! Zavodi,

peki, gostilničarji privatniki.

Ia suha bukova drva.

dobiti najceneje.

Pojasnila daje

Ivan Kraker, ml.

Ljubljana, Slomškova ul

štev. 7./III. 2416

Deželni pridelki,

naravna vina in žganje

po najugodnejši ceni in iz kvaliteti.

Pojasnila daje:

IVAN KRAKER, ml.,

LJUBLJANA,

Slomškova ulica štev. 7./III.

Kurja očesa.

Najbolje sredstvo

proti kurjini očesom

Clayen le mast

Zaščitni znak.

Skladišče v lekarnah ali drogeri-

jah ali naravnost iz trgovine in

glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Slsak

Ako iščeš

službo, stazovanje,

kupuješ ali prodajaš

ne pozabi inserirati

v »SLOV. NARODU«

Imel boš

gotov uspeh!

LOKOMOBILI 26 L

Wolf-Lanz do 600 HP

tvorniško novi ali generalno

popravljeni s tvornimi jam-

stvom tudi na obroke

motorji na sesani plin

Dieselovi motorji

brez kompresorja

motorji na sirovo olje

Generalno zastopstvo

Motorenfabrik, Darmstadt

Milnski stroji

Transmisije

Pogledje naše skladišče

— Plačline olajšave —

Kompletne montaže

BRACA FISCHER O. D.

ZAGREB, Pantovčak 1 b

Damski in deklški slamniki

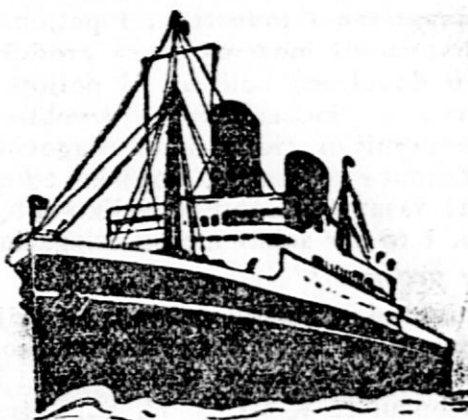
po znižanih cenah ravnokar došli!

Oblike damske od Din 70 do Din 150. — Otroške od Din 50 do

Din 70. Nakiteni od Din 100 naprej, dokler traja zaloga.

Oglejte si ceno v izložbi.

MINKA HORVAT, Ljubljana, Stari trg št. 21

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kra- jevino S. H. S. Zagreb, Trg. I. štev. 17.

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v

Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaolo. —

Odpreda potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.

Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagjorgjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Veliki Beček, Kralja Aleksandra u. 4. — Bitolj, Bulevard Aleksandra 103.

Brzovani naslov za gori navedena podzastopstva »Royalmailpost«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.

Brzovani naslov: »Prometna banka«.

SPLIT, Dioklecijanova obala 8 — METKOVIĆ, Ivo Veraja.

Stric mu je bil prvi pacijent,

bil je pismonoša, ki je še iz mlada vlačil seboj kurja očesa, velika kakor polne znanke in ki so mu jih tovariši pečatili s močno pod- kovanimi palci, da je glasno stokal in izgubil sluhno veselo do- svojega polica. Ko je zopet nekdanj knj slabe volje kretal iz službe domov, ga je srečal Hebrez Burgit, ki mu je z obrazom razbral bolno- ste na nosu in nekaj obiljav za kurja očesa Burgit s besedami: »Deni mali obili na kurja očesa na prstih, velikega pa na otrodlo kožo na podplat, pa ti bo v par dneh pomagano. Nato si nogo pridno neguj a smivanjem nog v Burgitovi kopeli za noge, da se nadležna kurja očesa ne povrnejo več. In so izdelali Burgit strica dojnasko rožlji njegovih mučiteljev tako temeljito, da še sedaj kot star mož sili in mu ne dela težav stopanje po stopnicah gor in dol.

To uspešno izlečenje pred 10 leti dokazuje točen učinek Burgita, sredstvo proti kurjini očesom, sredstvo, ki bo tudi današnji čas presenetilo vsakega na tem alu trepečega, ako si v lekarni ali drogeriji nabavi Burgit. Zahtevajte nepogojno pristno izdelke Burgit. Vsaka boljše zadevna prodajalca jih ima. Ako bi pa kdaj pošle, kar se pri velikem pov- praševanju lahko zgodi, se plačala, da greste k v kako drugo pro- dajalstvo. Vse to potrjuje tudi nastopi zdravniški izvid: »Vsi Burgit sem v treh slučajih porabil s polnim uspehom. Tehnično in farmacevtsko je izborno sestavljen ter je vsako operativno odstranjevanje kurjih očes nepotrebno, učinken je pa dolgotrajnejši. Razstati, medicinski svetnik dr. Comper.«

Cene za dvojne zavojčke:
Burgit-obili za kurja očesa Din 9.—, Burgit-obili za podplate Din 12.—,
Burgit-kopel za noge Din. 10.—, 12. dvojnih zavojčkov kopel za noge
Din. 100.—

Burgit d. z. o. o., Freilassing, Bayern.

žalno

Qladslang, Bayern.

Potrtega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je moj nad vse ljubljani soprog oziroma oče, gospod

Zdravko Kranjc

hišni posestnik in trgovec

nenadoma preminul danes, 17. julija ob 4. uri zjutraj.

Pogreb bo v nedeljo iz hiše žalosti, Cankarjeva ulica 7, ob 4. uri popoldne na okoliško pokopališče.

Priporočam ga v molitev in blag spomin.

V CELJU, dne 17. julija 1925.

Žaluojača soproga Marija Kranjc
s sinom.

Opr. št. E 422/25-1

Dražbeni oklic.

Vašled sklepa od 15. julija 1925 opr. št. E 422/25-1 na predlog konkurznega upravitelja dr. Luce Treota, odvetnika v Kranju, pridejo dne 25., 27., 28. in 29. julija t. l. vsakokrat dopolne od 9. ure dalje v Kranju v obeh trgovinah Franceta Majdiča pd. Puščavnika na javno dražbo zaloge špecerijskega, kolonijalnega in delikatnega blaga ter drugih premičnin. Stvari se lahko ogledajo gori označene dneve v navedenih trgovinah.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. III.

dne 15. julija 1925.

2407

Drva za kurjavo 6117

(odrezki od žage), po zmerni ceni, dokler traja zaloga — se dobe pri **Ivanu Šiška**, parketna tovarna, Metelkova ulica 4.

Kupujte edino-le pri Josip Petelincu

najboljše 138-L
šivalne stroje in kolese

znamke
Gritznor, — Phonix,
pneumatiko, potrebščine za kolese, stroje in Lamerz-igle

Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)
Na malo! Na veliko!
! Zahtevajte cenike !

Tvorniška naprava

ali poslopje, prazno, pripravno za ureditev tekstilne tvornice, se kupi ali vzame v zakup.

Treba najmanj 600 štirijazskih metrov delavnih prostorov, če le mogoče vodna ali električna moč, ugodna železniška zveza in dobre delavne razmere. Ponudbe s kolikor mogoče natančnimi podatki, z načrtom ali majhno skico pod „W. A. 7360“ na Rudolf Mosse, Wien I., Seilerstätte 2.

2375

I. opšti veliki vašar i izložba u Subotici od 22. do 31. Avgusta 1925.

Na Subotičkom Velikom Vašaru i Izložbi će učestvovati osim Vojvodjanske poljoprivrede, zanatstva i industrije, i poljoprivrede, zanatstvo i industrija iz cele naše zemlje. Učestvovali i inozemstvo sa produktima, koje mi ne izrađujemo, ili ih ne izrađujemo u dovoljnoj količini. U poljoprivrednom delu naročito biti lepo zastupljeno tuzemstvo, a i inozemstvo sa prvoklasnom stokom za priplod, kao i svim najnovijim i najmodernijim traktorima, plugovima za oranje. — Za vreme izložbe će biti priredjene utakmice u oranju, konjske trke, razni kongresi itd.

Za ovaj vašar i izložbu je veliko interesovanje, kako u tuzemstvu, tako isto i u inozemstvu, i to ne samo medju izlagačima, nego i medju protrošačima-posetioćima.

Tražite prospekt!

Za industrijsku izložbu primaju se prijave do 15., a za poljoprivrednu do 31. jula. Legitimacije za ovaj vašar-izložbu, kod svih Trgovačko-Industrijskih komora u zemlji, kao i kod Trgovačkih Udruženja i Banaka. U inozemstvu pak kod svih Predstavništva i Konzulata Kralj. S. H. S., Trgovačkih Komora, Agencija i Banaka. Legitimacije za posetioce iz tuzemstva staju Din 30.—, a za posetioce iz inozemstva Din 60.—.

Na željeznicaama kako za posetioce, tako i za izloženu robu važi popust od 50 od sto.

Vašar-izložba će se održati na Paličkom putu, na prostoru od 36.000 m². Svaki poljoprivrednik, industrijalac, zanatlija i trgovac, treba da iskoristi ovu priliku i učestvuje na ovom vašaru, jer će ovo biti prvi vašar-izložba ove vrste u našoj zemlji. Stanovi osigurani.

Nedaleko od samoga mesta izložbe, nalazi se čuvena klimatična banja Palič.

Prijave se šalju:

Upravi I. opšteg velikog vašara i izložbe u Subotici.

136/L Telegram-adresa: IZLOŽBA. — Telefon 302.

Plaćilna natakara
izvežbana moč, poštena in pridna, se sprejme za kavarno in gostilno. Naslov v upravi „Slov. Naroda“.

PRODA SE

1) enonadstropna, na prostem ležeča, lepa stan. hiša s pritliklinami, velikim dvoriščem in prostornim vrtom in 2) enonadstropna stan. hiša na vogalu z velikimi poslovnimi lokali, prvovrstna zgradba. — Obedve v neposredni bližini glav. kolodvoru v Mariboru, se po ugodni ceni prodasta. Ponudbe: **LUDWIG MAYER, Maribor** 2413

Glasbena Matica v Mariboru
razpisuje za svojo šolo službo
učitelja za violino

Zahteva se dovršeni konservatorij z učno prakso; prednost imajo ob sicer enakih ocenah prosilci, ki so usposobljeni kot dirigenti. Prošnje z osebnimi, študijskimi in morebitnimi službenimi dokazili naj se vložijo na odbor Glasbene Matice v Mariboru do 14. avgusta. Plača se odmeri kakor državnim uradnikom iste stopnje z 10% dodatkom. Služba se nastopi 15. septembra. 2373

V. MEDNARODNI DUNAVSKI SEJEM BRATISLAVA.
23. avgusta do 2. septembra 1925.

Mednarodni kongres za usnje
Razstava orijentalnih preprog

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja 22 L

premog
iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni koksokovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brskete

Prometni zavod za premog d. d.
Naslov: v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/L

Že nad 25 let

vporabljajo gospodinjje **WEGK-ove aparate za vkuhanje.**

2412 Poskusite tudi Vi!
Glavna zaloga za Jugoslavijo
FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

Službe

«Vezalka»,

mehanična pletilnica travkov, družba z o. z. v Kamniku — poročila, da je prevzela vso opravilo od tvrdke I. Oster & dr. ter se priporoča odjemalcem. — Točna postrežba. 2232

Gospodična

z dobrih priporočil želi prenesti službo. — Esmene ponudbe pod «Bla-gajničarka/2389» na upravo «Slov. Naroda».

Trg. pomočnik,

vojašine prost. izurjen v mešani trgovini — išče službo na deželi, da bi imel vso oskrbo v hiši. — Ponudbe pod «Izvežban 2338» na upravo «Slovenskega Naroda».

Invalid

išče službo za slugo. — Ponudbe pod «Invalid 2337» na upravo «Slovenskega Naroda».

Vajence

za kleparsko obrt sprejme tvrdka L. M. Ecker sinova, Ljubljana, Dunajska cesta 9. 2321

Absolutinija

trgovske šole išče službo. Gre tudi en mesec brez plačila. Cenji, dopise na upravo «Slov. Nar.» pod «P/2357» na upravo «Slov. Naroda».

Zastopstva

išče dobro vpeljan potnik tudi po južnih krajih — očišči, dobro izočihih predmetov proti proviziji. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 2337

Samostojen knjigovodja in poslovodja

samec, vojašine prost. želi prenesti službeno mesto h kakemu večjemu najraje lesnemu podjetju v mestu ali na deželi. Ponudbe pod «Samostojen knjigovodja — 1—2409» na upravo Slov. Naroda. 2409

Uradni

z večletno pisarniško prakso, zmožen vseh pisarniških del — želi prenesti službo. Gre tudi na deželo. — Pismene ponudbe z navedbo plače pred «Absolvent/2391» na upravo «Slov. Naroda».

Za 14 letno deklico

z dežele revnih staršev, zdravo in močno iščem mesta kot učenka v trgovini ali k šivilji, da bi imela vso oskrbo v hiši in bi pri tem kaj pomagala pri gospodinjstvu. Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Učenka 2411»

Mlad uradnik

slobega zdravja, kateri se mora po zdravniškem nasvetu zdraviti na morju; ker pa nima sredstev, zato želi znanja z mlado inteligentno gospodično, katera poseduje premoženje, da bi mu pomagala, za kar je pripravljen jo kasneje poročiti. — Le resne ponudbe pod «Dalmacija/2392» na upravo «Slov. Naroda».

Lokali

Manjši lokal

na prometni cesti se išče za takoj. — Dopisi pod «Manjši lokal/2358» na upravo «Slov. Naroda».

Pekarija,

dobro ideča, se odda na sledniku ceno v najem. Poleg se nahaja tudi precej zemlje. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 2384

Trgovina

v prometnem kraju na deželi se odda v najem pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe je poslati pod «Dobri pogoji/2387» na upravo «Slov. Naroda».

Lep trgovski lokal

išče v sredini mesta na prometnem kraju na starejši cesti črna FRANC HERZ-MANSKY, Prešernova ul. 5. Ponudbe na gornji naslov. 2387

Nepremičnine

Enonadstr. hiša

s štirimi stanovanji, ne deleč od Ljubljane — se radi selitve prodaja. — Ponudbe pod «Hiša/2365» na upravo «Slov. Nar.».

Velika hiša,

enonadstropna, skoraj nova, z mešano trgovino in gostilno v zelo prometnem trgu Hrvatske blizu štairske meje, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Sobe vse parketirane ter sploh v najlepšem stanju, lep velik vrt in gospodarska poslopja, cena iste Din 325.000 — potrebno takoj Din 25.000 — drugo po dogovoru na odplačilo šest let. — Naslov: Poštovalnišče Vinica 153. Hrvatsko. (Posredovalci izključeni.) 2399

Posojila

Do 20.000 Din

posodim onemu, kateri mi preskibi v Sloveniji ali na Hrvatskem dobro službo trgovskega pomočnika ali skladiščnika, ev. prevzame podružnico. — Ponudbe je poslati na upravo «Slov. Naroda» pod «Dober špecerist 2327».

Iščem družabnika

s 300.000 Din kapitala v svrhu povečanja sedanje trgovine mešanega blaga. Garancija sigurna. — Ponudbe pod «Večji kraj 2363» na upravo «Slovenskega Naroda».

Stanovanja

Stanovanje

obstoječe iz 2—3 sob in kuhinje išče boljša mirna stranaka za takoj ali s 1. avgustom. Ponudbe pod «Avgust/2335» na upravo «Slov. Naroda».

Sobo in kuhinjo

išče zakonski par. — Dopisi pod «Takoj/2344» na upravo «Slov. Naroda».

Dve prazni sobi

od kojih bi se ena lahko uporabljala za kuhinjo — išče zakonski par brez otrok za takoj. — Cenji, dopise pod «Dve sobi 2359» na upravo «Slovenskega Naroda».

Meblo eno sobo

išče za takoj gospod. najraje v bližini pošte ali v bližini velesajma. — Ponudbe pod Soba 423/2392 na upravo «Slov. Nar.».

Več stanovanj

odda in zamenja «Posredovalec» Sv. Petra c. 23/L 2371

Vila v Ljubljani

se odda v najem s 4 ali več sobami in vsemi pritliklinami vred. Ponudbe pod «Vila 2372» na upravo Slov. Naroda. 2372

Kužin

Kupimo večjo množino bukovih drv lančka sečnja po 1 meter dolgih. Ponudbe z navedbo cene franko vagon na «AGEKO» d. o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 27. 2414

Suhe gobe

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik itd. kupuje **V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27.** 2405

Borove plohe

60 mm, od 22 cm širine naprej, 2,70 in 2,90 m dolge, paralelne, osterobne, zdrave, za promptno dobavo, kupuje «DRAVA» d. d., Maribor. 2406

Razno

Otroški vozički

dvokolesa, motorji, pneu matika — najceneje. — Sprejemajo se vsa popravila. Prodaja na obroke; ceniki franko. — «TRI-BUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 107/L

Dvokolesa,

motorji, otroški vozički, pneumatike — najceneje prodaja na obroke, ceniki franko. — «Tribuna» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 132/L

Najboljša

„PUCH“ kolesa

po zelo ugodnih cenah dobite le pri **Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7**

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvo.

Telefon št. 9. 23 L Telefon št. 9

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 19.000.000.—

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUZNICE:

Maribor, Kamnik, Slovenske Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec.

EKSPOZITURI:

Logatec, Prevalje.